

OEBS

Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) je pan-evropsko telo za pitanja bezbednosti, čijih 56 zemalja članica pokrivaju geografski prostor od Vankuvera u Kanadi do Vladivostoka u Rusiji. OEBS predstavlja instrument za rano upozoravanje, prevenciju konflikta, upravljanje kriznim situacijama a naročito postkonfliktni oporavak. Bavi se veoma širokim spektrom pitanja bezbednosti, ljudskim pravima, pitanjima nacionalnih manjina, strategijama za demokratizaciju, vladavinom prava i sprovođenjem zakona, razvojem medija i aktivnostima koja su vezana za ekonomска pitanja i pitanja životne sredine.

Misija OEBS-a u Srbiji

Misija OEBS-a deluje u Srbiji od januara 2001. godine, po odluci Stalnog saveta Organizacije. Na poziv tadašnje vlade, od Misije je zatraženo da obezperi stručnu pomoć u oblasti demokratizacije, zaštite ljudskih prava i manjina, kao i razvoja medija.

Misija se bavi pružanjem pomoći i davanjem saveta državnim telima, pojedincima, grupama i organizacijama u razvijanju funkcionalnih i demokratskih institucija. To se tiče pravosuđa, uspostavljanja vladavine zakona, zaštite ljudskih prava i reformisanja medija, kao što je i navedeno u mandatu Misije. Misija podržava izradu i nadgleda primenu legislative i programa.

Najvažnije aktivnosti Misije provode se kroz pet oblasti proisteklih iz mandata sa kojim se vlada usaglasila: vladavina zakona i ljudska prava, sprovođenje zakona, mediji, demokratizacija, **ekonomija i životna sredina**.

U tom smislu, Odeljenje za ekonomski pitanja i politiku životne sredine Misije OEBS-a u Srbiji podržava održivi razvoj kroz:

- Poticanje regionalne saradnje na ekonomskom planu kao i na polju zaštite životne sredine
- Pomoć Vladi Srbije u zakonodavnom procesu iz oblasti ekonomije i zaštite životne sredine
- Jačanje svesti iz oblasti životne sredine
- Promovisanje energetske bezbednosti i ekomske konkurentnosti kroz povećenu energetsku efikasnost i veću upotrebu obnovljivih izvora energije
- Poticanje stranih i domaćih direktnih investicija u trazvoj malih i srednjih preduzeća, uz primenu ekološki opravdanih tehnologija
- Podršku borbi protiv ekološkog kriminala
- Promociju partnerstva između javnog i privatnog sektora u programima održivog razvoja

ENGLESKO-SRPSKI

REČNIK

**TERMINOLOGIJE U OBLASTI
ALTERNATIVNE ENERGIJE**

**Beograd
februar 2007.**

ENGLESKO-SRPSKI REČNIK TERMINOLOGIJE U OBLASTI ALTERNATIVNE ENERGIJE

Izdavač:

Misija OEBS-a u Srbiji,
Odeljenje za ekonomski pitanja
i politiku životne sredine

Autori:

dr Aleksandar Bogojević
dr Dragoljub Todić
Ksenija Maltez
Miloš Katić
dr Vid Vukasović
Vigor Majić

Kompjuterska obrada:

Aleksandar Panov

Grafička obrada:
Branislav Savić

Štampa:
SGR „ORIGINAL“

Tiraž: 600 kom.

Ova publikacija je deo programa Energetska bezbednost
Misije OEBS-a u Srbiji i nije namenjena za komercijalnu upotrebu.
Neovlašćeno kopiranje, umnožavanje i štampanje je
protivzakonito i kažnjivo.

uvodne napomene

Rečnik pojmova i termina iz oblasti energetike zasnovan je prevashodno na terminologiji koja se sreće u međunarodnim ugovorima koji se odnose na ovu problematiku. Pri tom je u rečnik unet i izvestan broj termina iz srodnih oblasti, a na prvom mestu iz oblasti zaštite životne sredine, koju je teško, ako ne i nemoguće odvajati od energetike.

Potreba za izradom ovakvog rečnika pojavila se iz više razloga. Prevodenje stručnih pojmljiva i termina sa engleskog na srpski jezik zahteva saradnju eksperata različitih struka sa izvrsnim poznavanjem oba jezika. Iskustvo, naime, pokazuje da se prilikom prevodenja stručnih tekstova uopšte, a posebno međunarodnih ugovora nailazi na mnoge probleme, a sam kvalitet prevoda je često nezadovoljavajući, što je posebno ozbiljan problem kod pripreme prevoda međunarodnih ugovora u vezi sa njihovom ratifikacijom, odnosno njihovim objavljinjanjem u službenom glasilu i uvođenjem u unutrašnji pravni sistem države.

Problemi u vezi sa prevodenjem sa stranih jezika uopšte, pa i sa engleskog, su mnogobrojni, i sa njima se susreću kako stručni prevodioci, tako i svi drugi korisnici, uključujući na prvom mestu one u čijoj je nadležnosti primena pomenutih ugovora. Neujednačeno, a ponekad i pogrešno korišćenje pojedinih termina dovodi do nesporazuma i teškoća pre svega u komuniciranju sa telima međunarodnih organizacija, ali i uopšte na međunarodnom nivou.

Potreba za ovakvim rečnikom postoji i prilikom pripreme materijala za učešće naših delegacija na međunarodnim konferencijama. Ujednačavanje terminologije je bitno i za komunikaciju na srpskom jeziku između subjekata koji učestvuju u raznim delatnostima u vezi sa energetikom, životnom sredinom i nekim drugim srodnim domenima, ali i zbog relativno raširene prakse slobodnog i neujednačenog tumačenja pojedinih termina. Oni, naime, često nisu ujednačeni ni u izvornim tekstovima međunarodnih ugovora, a pored toga mnogi u srpskom jeziku nemaju odgovarajuću reč i zahtevaju „opisni“ prevod. Te se pojave umnožavaju prilikom uporednog prevodenja termina sa nekoliko stranih jezika (na primer engleski, francuski, španski, ruski, nemački), koji su najčešće u upotrebi prilikom zaključivanja međunarodnih ugovora.

Spisak problema je mnogo duži od navedenih, a njihovo uočavanje i ponavljanje u praksi je izazvalo potrebu da se pristupi izradi ovog englesko-srpskog rečnika termina iz oblasti energetike. Toj potrebi, svakako doprinosi intenziviranje međunarodne saradnje u oblasti energetike i s njom nerazlučivo povezanoj oblasti zaštite životne sredine. Ta saradnja se pre svega ostvaruje sa međunarodnim organizacijama čija aktivnost obuhvata i problematiku energetike. U tome, vodeću ulogu imaju Ujedinjene nacije, odnosno program Ujedinjenih nacija za životnu sredinu (UNEP) i Ekonomска komisija UN za Evropu (UNECE), zatim Evropska unija (EU) i Savet Evrope (CE), a značajan deo pripada i drugim subregionalnim organizacijama. Pri tom je za Srbiju posebno interesantna Zajednica za energetiku zemalja Jugoistočne Evrope osnovana 2005. godine ugovorom između pomenutih zemalja i EU. Treba dodati da značajnu ulogu u ovoj saradnji igraju i privredni sektor (proizvođači i distributeri energije na prvom mestu) kao i nevladine organizacije (stručna udruženja, organizacije potrošača itd.).

Rezultat međunarodne saradnje u oblasti energetike su pre svega međunarodni ugovori (multilateralni, regionalni i bilateralni), zatim čitav niz međunarodnih instrumenata, kako obavezujućeg tako i deklaratornog karaktera, usvojenih na međunarodnim konferencijama i ekspertskim sastancima i, najzad, akcije koje se sprovode na internom planu država.

Dakle, cilj i svrha ovog rečnika su širi, ne samo sa stanovišta korišćenja izvora terminologije o energetici, već i sa stanovišta njegove upotrebe vrednosti. Rečnik može biti korišćen za približavanje međunarodne problematike i međunarodne saradnje u oblasti energetike svima koji se na neki način bave ovim pitanjem. To mogu biti i novinari, učenici, studenti, profesori, naučni radnici, i svi zainteresovani za bolje upoznavanje problematike u pomenutoj oblasti.

Imajući u vidu pomenute razloge, Sektor za ekonomski pitanja i politiku životne sredine Misije OEBS u Srbiji (Economic and Environmental Department of the OSCE, Mission in Serbia), podržao je inicijativu za izradu ovakvog rečnika.

Dva glavna prethodna pitanja koja se postavljaju u vezi sa izradom svakog rečnika, pa i ovog, su kriterijum za odabir reči i obim rečnika. Ako bi se u Rečnik uneli svi termini koji se sreću u postojećim međunarodnim dokumentima i bogatoj stručnoj literaturi, on bi bio izuzetno obiman. To bi zahtevalo angažovanje većeg broja saradnika, mnogo više vremena za njegovu izradu, i znatno više finansijskih sredstava, nego što je ovom prilikom bilo moguće obezbediti. Takođe, svrha ovog rečnika nije da zameni već postojeće stručne rečnike vezane isključivo za oblast energetike.

Zato se stalo na stanovište da je u ovoj fazi potrebno izraditi rečnik ovog tipa i obima. Pri tom je korišćeno iskustvo stečeno prilikom izrade Rečnika termina iz oblasti životne sredine (OSCE, EKODIMeC, Valjevo, 2004).

U skladu sa projektnim zadatkom, utvrđena je lista značajnijih međunarodnih ugovora u oblasti energetike i zaštite životne sredine na osnovu njihovih tekstova je napravljen izbor odrednica. Ta lista obuhvata međunarodne multilateralne ugovore globalne (univerzalne) prirode, koji većinom pripadaju legislativi Ujedinjenih nacija, zatim svih pet osnovnih ugovora zaključenih u okviru Saveta Evrope i pod okriljem Evropske komisije UN za Evropu, kao i najvažnije ugovore zaključene na subregionalnom nivou (posebno za područje Jugoistočne Evrope), koji su značajni i za Srbiju. Multidisciplinarnost materije o kojoj je ovde reč, zahteva je angažovanje stručnjaka iz različitih područja nauke. Osim eksperata za pitanja prirodnih i tehničkih nauka, u radu su učestovali i stručnjaci za međunarodnopravna i uporednopravna pitanja, u meri u kojoj su ona značajna za problematiku energetike.

Zbog ograničenja postavljenih predviđenim obimom rečnika, nisu mogle biti unete mnoge reči za koje se smatralo da se lako mogu pronaći u postojećim standardnim ili stručnim englesko-srpskim rečnicima.

Redakcioni odbor
Beograd, novembar 2006. godine.

predgovor

Osobenost ovog rečnika je u tome što njegov najveći deo termina proizilazi iz međunarodnih ugovora i što bi njegovim korišćenjem bilo unapređeno stvaranje jedinstvene terminologije na srpskom jeziku, za oblast energetike. Međunarodni ugovori, kojima se reguliše oblast energetike, bilo isključivo ili češće zajedno sa drugim srodnim pitanjima, a pre svega sa zaštitom životne sredine, čine značajan deo sveukupnog pravnog regulisanja ove problematike, kako na međunarodnom tako i na unutrašnjem planu pojedinih država. Značajan deo unutrašnjih pravnih propisa država iz domena energetike nastaje usaglašavanjem sa relevantnim pravnim normama iz međunarodnih ugovora. Za države strane ugovornice konkretnih ugovora, ta usaglašenost je i pravna obaveza. Sa stanovišta stručne terminologije, to znači da se navedena dva domena – međunarodni ugovor i unutrašnji pravni propis, u terminološkom smislu ne mogu tretirati odvojeno. Terminologija u oblasti energetike, u međunarodnopravnom regulisanju uopšte i u zakonodavstvima država se u velikoj meri „približavaju“, a često su i usklađene (na primer terminologija iz legislative EU i država članica). U suprotnom, nastaju mnogi problemi, pre svega u implementaciji međunarodnih ugovora.

Ova konstatacija ima šire značenje, jer se pravo energetike, i usko s njim povezano pravo životne sredine, „koristi“ opštим pravnim institutima, nastalim mnogo pre usvajanja pravnih pravila o energetici (na primer, iz oblasti građanskog, upravnog, krivičnog, ali i međunarodnog ugovornog prava). Stoga je u izradi Rečnika primjenjen takav metodološki pristup kojim su obuhvaćeni i termini sa „širim značenjem“ od onog koje se vezuje za energetiku, a tiču se „opštih“ pravnih instituta, kao i termini koji su nastali (i nastaju) u vezi sa specifičnošću problematike o kojoj je ovde reč. Granica između te dve kategorije termina nije uvek vidljiva, jer pravo energetike (i usko s njim povezano pravo životne sredine), nije u tom smislu „nova“ pravna disciplina. Pravna pravila i izreke, koji su uneti u Rečnik, zajedno sa najnovijim pravnim pravilima koja izražavaju specifičnosti problema energetike i životne sredine, predstavljaju celinu, bez obzira na vremenski raspon koji postoji između njihovog nastanka. Međutim, u izradi rečnika, naglasak je stavljen na savremenim tok razvoja terminologije koja se tiče energetike, i potiče, u najvećoj meri, iz međunarodnog ugovornog prava.

Neki termini i formulacije su unete u rečnik zbog njihovog značenja, a može se reći i da predstavljaju odraz savremenog međunarodnog prava i najnovijih tendencija njegovog razvoja. Međutim, nekim od takvih termina se u međunarodnim ugovorima i drugim međunarodnim instrumentima ponekad daje u izvesnoj meri različit smisao. Razlog tome su, pre svega, specifičnosti međunarodnih ugovora (predmet ugovora, ciljevi, okolnosti njihovog nastajanja, mehanizmi njihovog sprovođenja, veza sa drugim međunarodnim ugovorima iz iste ili slične oblasti, itd.). U takvim slučajevima, postojala je mogućnost da se preuzimanjem tumačenja njihovog značenja iz svakog međunarodnog ugovora pojedinačno, vrši redukcija u tumačenju smisla pojedinih ugovora, ali i da se kod korisnika rečnika izazove nepotrebna

zabuna. Stoga je odlučeno da se pojedinim terminima daju opštiji značaj i smisao, na osnovu zajedničkih elemenata iz različitih određenja, poštujući pri tom zahteve relevantnih naučnih disciplina. Učešće u radu tima eksperata društvenih (pravnih), prirodnih i tehničkih nauka, je doprinelo realizaciji navedenog metoda.

U tom pogledu, metod koji je primenjen pri njegovoj izradi, ima elemenata metoda koji su već ranije primenjivani u postupcima međunarodne unifikacije pravnih pravila, kodifikacijama velikih pravnih sistema, implementaciji međunarodnih ugovora i dr. U ovom vremenu, u našoj sredini, korisnost rečnika bi trebalo da dođe do izražaja i u harmonizaciji unutrašnjih propisa sa propisima Evropske unije. Harmonizacija, kao metod usaglašavanja pravnih propisa danas predstavlja novu vrstu metodologije, koja se primenjuje u procesu stvaranja evropskog (komunitarnog) prava uopšte, a u tom okviru i evropskog prava energetike. Njome se, međutim, ne zamenjuju pravila implementacije međunarodnih ugovora, niti umanjuju terminološki problemi u prevodenju termina sa izvornog jezika dokumenta na srpski jezik.

Za područje Srbije to je značajno i zbog toga što problemi prevođenja termina povodom implementacije međunarodnih ugovora prate celokupan opus međunarodnih ugovora iz oblasti životne sredine, koje su države počev od Kraljevine Jugoslavije, preko SFRJ, SRJ i SCG do Republike Srbije, potpisale i ratifikovale.

Rad Ujedinjenih nacija, Evropske unije i mnogih drugih međunarodnih organizacija, u kontinuitetu umnožava opus međunarodnih ugovora i drugih međunarodnih instrumenata uopšte, a ta pojava je naročito izrazita u materiji koja se tiče energetike i usko s njom povezane životne sredine. U tom procesu učestvuje većina država sveta, što je ne samo njihov interes, već to nalažu i činjenice koje problematiku energetike svrstavaju u pitanja od globalnog znacaja. To je dovelo do nastanka vrlo obimnog korpusa međunarodnopravnih dokumenata obavezujućeg i deklarativnog karaktera. Za izbor termina unetih u ovaj rečnik poslužili su pre svega neki od važnijih međunarodnih ugovornih akata navedenih u **Listi dokumenata iz oblasti energetike i zaštite životne sredine** koji su u neposrednoj vezi sa energetikom.

Beograd, novembar 2006. godine

izgovor i skraćenice

Fonetski alfabet, kojim je označen izgovor engleskih reči, sastoji se od ovih znakova:

Vokali:

i:	-	produženo i, kao u reči sea /si:/
i	-	kratko i, kao u reči pick /pɪk/
e	-	kratko e, kao u reči bet /bet/
æ	-	otvoreno e, kao u reči bad /bæd/
a:	-	dugo a, kao u reči bar /ba:/
ʌ	-	kratko a, kao u reči cup /kʌp /
ɒ	-	kratko o, kao u reči fossil /'fɒsəl/
ɔ:	-	dugo o, kao u reči board /bɔ:d/
ʊ	-	kratko u, kao u reči evacuate /ɪ'vækjueɪt/
u:	-	dugo u, kao u reči school /sku:l/
ə	-	engleski glas kao u reči accept /ək'sept/
ɜ:	-	engleski glas kao u reči word /wɜ:d/
ei	-	engleski glas kao u reči play /pleɪ/
ai	-	engleski glas kao u reči buy /baɪ/
ɔɪ	-	engleski glas kao u reči employ /ɪm'plɔɪ/
au	-	engleski glas kao u reči now /nau/
əu	-	engleski glas kao u reči open /'əʊpən/
iə	-	engleski glas kao u reči ears /ɪəz/
eə	-	engleski glas kao u reči careful /'keəfl/
uə	-	engleski glas kao u reči fuel /fjuəl/

fonetski izgovor i skraćenice

Konsonanti:

p	-	engleski glas kao u reči party /'pa:tɪ/
b	-	engleski glas kao u reči book /buk/
t	-	engleski glas kao u reči table /'teɪbəl/
d	-	engleski glas kao u reči dinner /'dɪnə/
k	-	engleski glas kao u reči king /kɪŋ/
g	-	engleski glas kao u reči game /geɪm/
tʃ	-	engleski glas kao u reči picture /'pɪktʃə/
dʒ	-	engleski glas kao u reči judge /dʒʌdʒ/
f	-	engleski glas kao u reči fire /faɪə/
v	-	engleski glas kao u reči veal /vi:l/
θ	-	engleski glas kao u reči ethnic /'eθnɪk/
ð	-	engleski glas kao u reči this /ðɪs/
s	-	engleski glas kao u reči smoke /sməʊk/
z	-	engleski glas kao u reči zero /'zɪərəʊ/
ʃ	-	engleski glas kao u reči brush /brʌʃ/
ʒ	-	engleski glas kao u reči beige /beɪʒ/
h	-	engleski glas kao u reči have /hæv/
m	-	engleski glas kao u reči mother /'mʌðə/
n	-	engleski glas kao u reči nanny /'næni/
ŋ	-	engleski glas kao u reči wing /wɪŋ/
l	-	engleski glas kao u reči left /left/
r	-	engleski glas kao u reči roar /rɔ:/
j	-	engleski glas kao u reči you /ju:/
w	-	engleski glas kao u reči wing /wɪŋ/

lista skraćenica

adj. – adjective – pridev

adv. – adverb – prilog

n. – noun – imenica

num. – number – broj

pl. – plural – množina

sg. – singular – jednina

v. – verb – glagol

A faint, blurry background image of several wind turbines with blades in motion, positioned behind the title text.

**ENGLESKO-SRPSKI
REČNIK
TERMINOLOGIJE U OBLASTI
ALTERNATIVNE ENERGIJE**

A

Aarhus Convention – Konvencija o dostupnosti informacija, učešću javnosti i dostupnosti pravosuđa u pitanjima koja se tiču životne sredine, Arhus, 1998;

abort [ə'bɔ:t] – *v.* prekinuti, odbaciti;

above ground [ə'bʌv'graʊnd] – *adj.* nadzemni;

absorb [əb'sɔ:b] – *v.* apsorbovati, upiti;

abundance [ə'bʌndəns] – *n.* obilje, izobilje, zastupljenost;

abundant [ə'bʌndənt] – *adj.* obilan, bogat;

accede to [ək'si:d] – *v.* pristupiti nečemu, stupiti na nešto;

accede to a convention – pristupiti konvenciji;

accede to an office – stupiti na dužnost;

accelerate [æk'selereɪt] – *v.* ubrzati;

accelerate authorisation procedures – ubrzati procedure autorizacije;

accelerated development – ubrzani razvoj;

acceptability [ək,septə'biliti] – *n.* prihvatljivost, mogućnost prihvatanja;

access ['ækses] – *n.* pristup, prilaz;

access to energy – pristup energiji;

fair access to – fer pristup nečemu;

accession [ək'seʃən] – *n.* pristup, pristupanje;

accession to an organisation – stupanje u organizaciju;

accident ['æksɪdənt] – *n.* akcident, udes, nezgoda, havarija;

accord [ə'kɔ:d] – *n.* dogovor, sklad, slaganje, saglasnost;

accordance [ə'kɔ:dəns] – *n.* sklad;

in accordance with – u skladu sa;

account [ə'kaunt] – *n.* račun, obzir;

account of costs – račun proizvodnih troškova;

bank account – račun u banci;

take into account – uzeti u obzir, razmotriti;

accountability [ə'kaʊntə'biliti] – *n.* odgovornost, mogućnost uvida u poslovanje ili dokumentaciju;

accountable [ə'kaʊntəbəl] – *adj.* odgovoran nekomu;

accumulate [ə'kjū:mju'leɪt] – *v.* akumulirati, nagomilati;

accuracy ['ækjurəsi] – *n.* tačnost, preciznost;

- accurate** ['ækjurət] – **adj.** tačan, ispravan, precizan;
- acquisition** [,ækwi'zɪʃən] – **n.** prikupljanje, dobitak, sticanje;
- action** ['ækʃ- n] – **n.** aktivnost, delovanje, akcija;
- action plan** – aktioni plan, plan aktivnosti za postizanje nečega u budućnosti;
- coordinated action** – koordinirana akcija;
- immediate action** – neposredno delovanje;
- take joint action** – preduzeti zajedničku aktivnost;
- activate** ['æktivət] – **v.** aktivirati, staviti u pogon, uključiti;
- ad hoc** [æd 'hɒk] – **adv.** u ovom slučaju, za ovu svrhu;
- added value** ['ædɪd 'vælju:] – **n.** dodatna vrednost;
- to bring added value to** – dodati vrednost nečemu;
- additional** [ə'dɪʃənl] – **adj.** dodatni, dopunski;
- additional physical capacity** – dodatni fizički (prostorni) kapaciteti;
- adjust** [ə'dʒʌst] – **v.** prilagoditi, podesiti;
- adjust the legislation** – prilagoditi propis nečemu;
- adjustment** [ə'dʒʌstmənt] – **n.** podešavanje, regulisanje, prilagođavanje, doterivanje;
- administrative** [əd'mіnіstrатіv] – **adj.** administrativni, upravni;
- administrative measures** – administrativne mere, upravne mere;
- advanced** [əd've:nst] – **adj.** napredan, moderan;
- advanced conversion technology** – tehnologija napredne konverzije, novi razvojni termo procesi, kao gasifikacija ili piroliza, koji se koriste za uklanjanje gradskog čvrstog otpada;
- advantage** [əd've:ntɪdʒ] – **n.** prednost, nadmoćnost, korist, dobitak;
- to the best advantage** – najpovoljnije;
- adverse** ['ædvɜ:s] – **adj.** negativan, nepovoljan, suprotan;
- adverse effect** – nepovoljan, kontra efekat;
- adversely affected** – izložen negativnom delovanju;
- advertise** ['ædvətaɪz] – **v.** oglašavati, reklamirati;
- advertisement** [əd've:tɪsмənt] – **n.** oglas, reklama;
- advice** [əd'veɪs] – **n.** savet;
- adviser** [əd'veɪzə] – **n.** savetnik;
- aero** [eərəʊ] – koji se odnosi na vazduh;
- aerosol** ['eərəsɒl] – **n.** aerosol, sprej, raspršene kapljice neke supstance u vazduhu;
- affiliate** [ə'fɪlieɪt] – **adj.** pridružen, spojen, pripojen;
- affordable** [ə'fɔ:dəbl] – **adj.** priuštiv, pristupačan;
- affordable price** – pristupačna cena;

alert

afterburning ['a:ftə 'bɜ:nɪŋ] – *n.* dogorevanje, naknadno sagorevanje;

aftercooler ['a:ftə'ku:lə] – *n.* komora za naknadno hlađenje;

age-dating ['eɪdʒ,daitɪŋ] – *n.* određivanje veka trajanja, startosti;

ageing ['eɪdʒɪŋ] – *adj.* koji stari, zastareva;

ageing infrastructure – zastarela infrastruktura;

agenda [ə'dʒendə] – *n.* dnevni red, program rada;

agenda of the meeting – dnevni red sastanka;

Agenda 21 – Agenda 21 (jedan od glavnih dokumenata koji je usvojen na Rio konferenciji o životnoj sredini i razvoju 1992);

agglomeration [ə,glo'me'reɪʃən] – *n.* nagomilavanje, aglomeracija;

aggregate ['ægrɪgət] – *v.* skupiti, nagomilati;

aggregate ['ægrɪgət] – *adj.* ukupan, nagomilan, skupljen;

aggregate ['ægrɪgət] – *n.* celina, masa, ukupan zbir, kompozitni sastav, agregat;

aggregation [,ægrɪ'geʃən] – *n.* skupljanje, nagomilavanje;

aggregator ['ægrɪ,gerɪtə] – *n.* aggregator (u smislu elektroprivredno preduzeće, organizacija koja objedinjuje i(ili) povezuje proizvođače i korisnike energije);

agreement [ə'gri:mənt] – *n.* sporazum, ugovor, saglasnost, slaganje, dogovor;

bilateral agreement – bilateralni, dvostrani sporazum;

frontier agreement – pogranični sporazum;

implementation of agreement – primena (implementacija) sporazuma;

in agreement with – u dogovoru sa;

multirateral agreement – višestrani sporazum;

preferential agreement – preferencijalni sporazum;

reach an agreement – postići sporazum;

regional agreement – regionalni sporazum;

signing of agreement – potpisivanje sporazuma;

agricultural [,ægrɪ'kɔltʃərəl] – *adj.* poljoprivredni;

agricultural enterprise – poljoprivredno dobro, kombinat;

agricultural land – poljoprivredno područje;

agriculture ['ægrɪ,kʌltʃə] – *n.* poljoprivreda, obradivanje zemlje, zemljoradnja;

environmental impact of agriculture – uticaj poljoprivrede na životnu sredinu;

air [eə] – *n.* vazduh;

alcohol fuel ['ælkəhɒl 'fju:əl] – *n.* alkoholno gorivo;

alert [ə'lɜ:t] – *n.* upozorenje, uzbuna, oprez;

allocation

- allocation** [ælə'keɪʃn] – *n.* alociranje, dodeljivanje, premeštanje, raspodela;
- allocation of facilities** – premeštanje postrojenja;
- allocation of funds** – raspodela finansijskih sredstava;
- alteration** [ɔ:lta'reiʃn] – *n.* izmena, menjanje, preinačenje;
- alternating current (AC)** [ɔ:l'tɜ:nitɪŋ 'kʌrənt] – *n.* naizmenična struja;
- alternative** [ɔ:l'tɜ:nətɪv] – *adj.* alternativni, koji zamenjuje nešto, koji služi nečemu kao zamena;
- alternative** [ɔ:l'tɜ:nətɪv] – *n.* alternativa, izbor;
- alternative energy resources** – alternativni izvori energije, alternativni energetski resursi;
- alternative fuel** – alternativno gorivo;
- altitude** ['æltɪtju:d] – *n.* visina (nadmorska);
- ambient** ['æmbɪənt] – *adj.* okolni;
- ambient concentrations** – koncentracije (neke materije) u ambijentu;
- ambient temperature** – temperatura vazduha u neposrednoj okolini;
- amend** [ə'mend] – *v.* amandirati, dopuniti, izmeniti, popraviti;
- amendment** [ə'mendmənt] – *n.* amandman, dopuna, ispravka, popravka zakona ili dokumenta;
- amperage** ['æmpərɪdʒ] – *n.* amperaža, jačina struje u amperima;
- amplify** ['æmplifای] – *v.* pojačati, povećati;
- anaerobic** [ænə'rəʊbɪk] – *adj.* anaerobni, koji može da opstane tamo gde nema slobodnog kiseonika;
- anaerobic digester** – uređaj za anaerobnu razgradnju;
- anaerobic digestion** – proces razgradnje koji ne koristi kiseonik;
- analysis** [ə'næləsɪs] – *n.* analiza, analiziranje, ispitivanje;
- analysis of facts** – analiza činjenica;
- data analysis** – analiza podataka;
- analytic** [,ænə'lɪtrɪkəl] – *adj.* analitički;
- angle** ['æŋgəl] – *n.* ugao;
- angle of incidence** – upadni ugao;
- animal** ['æniməl] – *adj.* životinjski, koji se odnosi na životinje;
- animal charcoal** – ugalj životinjskog porekla;
- animal waste conversion** – konverzija životinjskog otpada, proces dobijanja energije iz životinjskog otpada;
- animal** ['æniməl] – *n.* životinja;
- annex** ['æneks] – *n.* aneks, dodatak;
- annotate** ['ænəteɪt] – *v.* prokomentarisati, dati primedbu, pribeležiti;

arid zones, areas

- annotation** [ænə'teɪʃən] – *n.* primedba, objašnjenje, komentar, tumačenje;
- annual** ['ænjuəl] – *adj.* godišnji, jednogodišnji, koji se dešava jednom godišnje;
- annual energy output per turbine** – godišnja proizvodnja energije po turbini;
- annual maximum demand** – najveća potražnja nečega (npr. neke vrste energije ili sirovine) koja se dogodi tokom godinu dana;
- annual turnover** – godišnji obrt;
- anomaly** [ə'nəməli] – *n.* anomalija, odstupanje, nepravilnost;
- anthropogenic** [æn,θrəpə'dʒinik] – *adj.* antropogeni;
- anthropogenic activities** – aktivnosti vezane za čoveka i njegovu delatnost;
- anthropogenic influence** – uticaj izazvan ljudskim aktivnostima;
- anticipate** [æn'trispeɪt] – *v.* predvideti;
- anticipated energy demand** – predviđena potražnja;
- appliance** [ə'plaɪəns] – *n.* mašina, aparat, kućni aparat, aparat u domaćinstvu;
- electrical appliances** – bela tehnika;
- approach** [ə'prəʊtʃ] – *n.* pristup, prilaz (u smislu načina dolaženja do nekog rezultata);
- stepwise approach** – postepeni pristup, pristup po principu korak po korak;
- appropriate** [ə'prɔ:priət] – *adj.* odgovarajući;
- approval** [ə'pru:vəl] – *n.* odobrenje, prihvatanje;
- approval procedure** – procedura odobrenja;
- approximate** [ə'prɔksimət] – *adj.* približan, sličan, aproksimativan;
- aqueous** ['eikwiəs] – *adj.* vodeni, vodonosni, koji sadrži vodu;
- arable** ['ærəbl] – *adj.* obradiv (obradiva zemlja);
- arable crops** – ratarski usevi;
- arable land** – obradiva zemlja, oranica;
- area** ['eəriə] – *n.* površina, oblast, područje, zona;
- area load** – opterećenje po jedinici površine;
- area of land, water** – kopnena, vodena površina;
- conservation area** – područje pod zaštitom;
- limited area** – ograničena površina;
- pollutant emissions management area** – područje u kojem se upravlja emisijama zagađujućih materija;
- arid** ['ærɪd] – *adj.* sušan, suv, bezvodan;
- arid zones, areas** – sušne oblasti, zone;

- semiarid** – polusušan (u smislu zemljišta);
arrestor (arrester) [ə'restə] – *n.* odvodnik (gromobrana);
article ['a:tɪkəl] – *n.* član, tačka, deo, pasus, paragraf, odredba, članak, predmet;
as provided for in Article 1 – u skladu sa Članom 1;
established under Article 21 – ustanovljen na osnovu Člana 21;
ascend [ə'send] – *v.* uzdizati se, povećavati se, penjati se;
ascent [ə'sent] – *n.* uspon;
ash [æʃ] – *n.* pepeo;
assemble [ə'sembəl] – *v.* spojiti, sastaviti, montirati, sklopliti;
assessment [ə'sesmənt] – *n.* ocena, procena;
conformity assessment – ocenjivanje usaglašenosti;
environmental impact assessment – procena uticaja na životnu sredinu (npr. kod projektovanja energetskih postrojenja);
life cycle assessment – ocena (procena) životnog ciklusa;
risk assessment – procena rizika;
strategic environmental assessment – strateška procena uticaja na životnu sredinu;
asset ['æset] – *n.* aktiva, posed, impovina, korisno svojstvo, prednost;
assets – *pl.* sredstva, osnovna sredstva;
assign [ə'saɪn] – *v.* dodeliti, pripisati, pridružiti;
associated gas [ə'səʊʃeitid 'gæs] – *n.* gas koji se može koristiti u komercijalne svrhe i koji se nalazi uz naftu na prirodnim nalazištima pod zemljom;
assumption [ə'sʌmpʃən] – *n.* prepostavka, polazna tačka;
atmosphere ['ætməsfɪə] – *n.* atmosfera;
atom ['ætəm] – *n.* atom;
 atomic energy – atomska energija;
 atomic radiation – atomsko zračenje (radijacija);
atomizer ['ætəm,aɪzə] – *n.* raspršivač;
attenuator [ə'tenju'eitə] – *n.* atenuator, oslabljivač;
audit ['ɔ:dit] – *n.* provera, revizija;
augment [ɔ:g'ment] – *v.* uvećati, povećati;
authority [ɔ:'θɔ:rɪti] – *n.* vlast, organ ili telo (u smislu vlasti);
 competent authority – nadležni organ;
 judicial authority – sudska vlast;
 public authority – javna uprava, javna vlast;
 to have authority – biti ovlašćen, imati pravo odlučivanja;
auto – samo, samostalno, automatski;

bearer

auxiliary [ɔ:g'zɪljəri] – **adj.** pomoći, dodatni;

auxiliary energy subsystem – pomoći energetski podsistem (npr. naftni generator koji dopunjuje proizvodnju el. energije solarnog sistema tokom dugotrajnih oblačnih perioda kada nema dovoljno sunčeve svetlosti);

auxiliary equipment – pomoćna oprema, mašine neophodne za podršku funkcionisanju postrojenja;

available [ə'veɪləbl] – **adj.** dostupan, raspoloživ;

available resources – raspoloživi resursi;

available scientific knowledge – raspoloživo naučno znanje;

B

available technology – raspoloživa tehnologija;

back up [bæk 'ʌp] – **v.** sačuvati, presnimiti;

backbone ['bækbaʊn] – **n.** kičma, oslonac;

backfill ['bækfil] – **n.** zasipanje, naknadno ispunjavanje;

background ['bækgraʊnd] – **n.** pozadina, podloga;

personal background – lični podaci;

professional background – radno iskustvo uključujući i kvalifikacije;

backup ['bækʌp] – **n.** kopija, rezerva, podrška, bekap;

balance ['bæləns] – **n.** balans, ravnoteža, vaga, saldo, bilans, konačno stanje;

balance of payment – bilans plaćanja;

balance of trade – bilans poslovanja;

energy consumption balance – balans potrošnje energije;

environmental balance – ravnoteža u životnoj sredini;

load balance – uravnoteženost opterećenja;

ballast ['bæləst] – **n.** balast, opterećenje;

band [bænd] – **n.** traka, opseg, pojas;

band [bænd] – **v.** okupiti se, vezati;

barge [ba:rdʒ] – **n.** barža, šlep;

barrel ['bærəl] – **n.** barrel, bure, uobičajena mera za zapreminu nafte (približno 159 litara);

Basel Convention – Konvencija o kontroli prekograničnog kretanja opasnog otpada i njegovom odlaganju, Bazel, 1989;

battery ['bætəri] – **n.** baterija, akumulator, spoj sličnih komponenti;

bearer ['beərə] – **n.** nosilac;

behalf [bɪ'ha:f] – *n.* prednost, korist;

on behalf of – u korist, u interesu, u ime;

on behalf of ones capacity – u ime (na osnovu) funkcije koju neko vrši;

behavior [bɪ'hɛvɪər] – *n.* ponašanje, režim rada;

bellow ground [bɪ'ləʊv 'graʊnd] – *adj.* podzemni, skriveni;

benchmark ['bentʃmɑ:k] – *n.* reper, referentna tačka (nivo, kvalitet);

benchmarking – testiranje na osnovu unapred zadatih repera;

beneficiary [ben'e'fɪʃəri] – *n.* onaj koji ima korist;

beneficial for – koristan za;

benefit ['benefit] – *n.* korist, prednost, povlastica, privilegija, pogodnost, dobit;

environmental benefit – dobrobit za životnu sredinu;

for the benefit of – u korist;

mutual benefit – obostrana korist;

benefit ['benefit] – *v.* koristiti, ići u korist, potpomagati, imati koristi od;

best available technology (BAT) – najbolja dostupna tehnologija (tehnika) koja je definisana određenom regulativom;

best available technology not entailing excessive costs (BATNEEC) – najbolja dostupna tehnologija koja ne zahteva prekomerne troškove;

bias ['baiəs] – *n.* otklon, neravnoteža, prednapon, odstupanje, neobjektivnost u smislu veće naklonosti prema jednoj opciji;

bid [bɪd] – *n.* zvanična ponuda, otvoreni konkurs;

bidding ['bɪdɪŋ] – *n.* ponuda, nuđenje;

bidding procedure – licitacija, prikupljanje ili davanje ponuda;

bi-fuel vehicle [baɪ'fju:əl 'vi:ɪkəl] – *n.* vozilo koje može koristiti dve vrste goriva (npr. benzin i prirođeni gas);

bi-gas process ['baɪgæs 'præsəs] – *n.* postupak dobijanja sintetičkog gasa iz uglja;

bind [baɪnd] – *v.* obavezati, vezati jedno za drugo, nametnuti, potvrditi ugovor, ratifikovati;

bind legally – pravno obavezati;

binding ['baɪndɪŋ] – *adj.* vezivni, spojni priključni, obavezujući;

binding agreement – obavezujući sporazum;

binding decision – obavezujuća odluka;

bio ['baɪəʊ] – odnosi se na živi svet;

bio-based renewable energy – obnovljivi izvori energije zasnovani na biološkom materijalu;

bioconversion ['baɪəʊv kən've:ʃən] – *n.* biokonverzija, proces koji koristi biljke ili mikroorganizme da pretvorи jedan oblik energije u drugi;

boiling water reactor (BWR)

biodegradable ['baɪəʊdɪgrədəbl] – **adj.** biološki razgradljiv, biorazgradljiv;

biodegradable waste – biološki razgradljiv otpad;

biodiesel ['baɪəʊdɪsɛl] – **n.** biodizel, dizel gorivo koje se proizvodi od biljnog ili životinjskog materijala;

biodiversity ['baɪəʊdɪvɜ:sɪtɪ] – **n.** biodiverzitet;

biological diversity – biodiverzitet, biološka raznovrsnost;

Biodiversity Convention – Konvencija o biološkoj raznovrsnosti, Rio de Janeiro, 1992;

bioelectricity ['baɪəʊdɪlektrɪsɪtɪ] – **n.** bioelektricitet, elektricitet dobijen biološkim procesima;

bioenergy ['baɪəʊ'enerdʒɪ] – **n.** bioenergija, energija vezana za biološke procese;

bioethanol ['baɪəʊ'eθənɔ:l] – **n.** bioetanol, etil-alkohol dobijen preradom biološkog materijala (biljaka);

biofuel ['baɪəʊ'fju:əl] – **n.** biogorivo, gorivo nastalo iz biološkog materijala;

biogas ['baɪəʊ'gæs] – **n.** biogas, gas nastao biološkom razgradnjom organske materije u odsustvu kiseonika;

biogas used as motor fuel – biogas upotrebljen kao motorno gorivo;

biomass ['baɪəʊmæs] – **n.** biomasa;

biomass crop production – proizvodnja biljnog materijala u cilju njenog korišćenja kao biomase;

biomass exploitation – korišćenje biomase;

biomass fuel – biljni ili životinjski proizvodi ili ostaci koji se koriste kao gorivo;

biomass installations – postrojenja za preradu biomase;

biopower ['baɪəʊ'paʊər] – **n.** bioenergija;

biopower installations – postrojenja za preradu bioenergije;

biosphere ['baɪəʊsfɪə] – **n.** biosfera;

biota [biəʊ'tə] – **n.** biota, živi svet, skup svih vrsta (biljaka, životinja, mikroorganizama i gljiva) određenog područja;

blackout ['blækaut] – **n.** zamračenje, iznenadni nestanak el. energije;

blast [bla:st] – **n.** eksplozija, udar (vazduha);

bleed [bli:d] – **v.** ispušтati, izduvavati, krvariti;

blow [bləʊ] – **n.** duvanje, produvavanje, udarac;

blueprint ['blu:,prɪnt] – **n.** plan, projekat, nacrt, šema, tehnički crtež;

boiler ['bɔɪlə] – **n.** bojler, kotaо, zatvoreni sud u kome se voda pretvara u paru pod pritiskom;

boiler house – kotlarnica;

boiling water reactor (BWR) – nuklearni reaktor koji u procesu rada zagreva vodu do temperature ključanja;

boost [bu:st] – *v.* pospešiti, podstaći;

boost competitiveness – podstaći konkurentnost;

booster [bu:stə] – *n.* dodatni pogon, pomoćna dinamo-mašina, dodatni generator, dodatni pojačavač;

borehole, bore-hole ['bɔ:həʊl] – *n.* bušotina;

bottom-up ['bɒtəm] – *adv.* odozdo naviše, od nižeg nivoa ka višem;

bound [baund] – *adj.* vezan, obavezan na nešto;

bound by obligations – obavezan dužnostima, obavezama, ugovorima;

boundary ['baundari] – *n.* granica, međa;

administrative boundary – administrativna granica;

boundary conditions – granični uslovi;

transboundary – prekogranični, koji se proteže preko administrativne granice;

transboundary pollution – prekogranično zagađenje;

branch [bra:ntʃ] – *n.* grana, grananje, ograna;

branch office – podružnica, područno odeljenje ili kancelarija;

branch [bra:ntʃ] – *v.* račvati se, granati se, širiti se;

brand [brænd] – *n.* marka, žig, vrsta, brend;

break [breik] – *n.* prekid struje, prestanak, proboj, prelom, pauza;

breakdown ['breɪkdaʊn] – *n.* ispad, prekid u radu, havarija, raspad;

bridge [brɪdʒ] – *n.* most;

bridge [brɪdʒ] – *v.* premostiti;

bridging [brɪdʒɪŋ] – *n.* premošćenje, šentiranje, prespajanje, šantiranje;

broadband ['brɔ:dbænd] – *adj.* širokopojasni, široki obuhvat, velika propusna moć;

bulk [bʌlk] – *n.* teret (odnosi se na zapreminu);

bulk buy – kupovina na veliko;

bunch [bʌntʃ] – *n.* svežanj, snop, grupa;

burden ['bɜ:dn] – *n.* opterećenje, teret;

burden sharing – raspodela opterećenja, tereta, obaveza ili odgovornosti između učesnika u nekoj aktivnosti;

financial burden – finansijska obaveza;

burning ['bɜ:nɪŋ] – *n.* gorenje, izgaranje, sagorevanje;

busy hour ['bɪzi 'aʊə] – čas velikog opterećenja;

bypass ['baɪpɑ:s] – *n.* mimoilaženje, odvod, obilazni put;

changeover

C

- cable** ['keɪbəl] – *n.* kabl, provodnik;
- cabling** ['keɪblɪŋ] – *n.* polaganje kablova, kabliranje;
- calculation** [,kælkjə'leɪʃən] – *n.* proračun, račun, kalkulacija;
- calculated** – sračunat, izračunat;
- calibration** [,kæli'bretʃən] – *n.* podešavanje, kalibracija, baždarenje;
- call** [kɔ:l] – *v.* zvati, pozvati;
- call for (measures)** – zahtevati, iziskivati (mere);
- calorific (caloric) value** [,kæla'rɪfɪk 'vælju:] – *n.* kalorijska vrednost, količina toplove nastala potpunim sagorevanjem date količne goriva (meri se u džulima po kilogramu);
- calorimeter** ['kæləri,mɪ:tə] – *n.* kalorimetar, merač toplove;
- campaign** [kæm'peɪn] – *n.* kampanja;
- cancel** ['kænsəl] – *v.* otkazati, prekinuti, odustati;
- capability** [,keɪpə'biliti] – *n.* sposobnost, mogućnost;
- technical capability** – tehnička sposobnost;
- capacity** [kə'pæsiti] – *n.* kapacitet, propusna moć, nosivost, sposobnost;
- capture** ['kæptʃə] – *n.* zahvat, sakupljanje, hvatanje, prikupljanje;
- carbon (C)** ['ka:bən] – *n.* ugljenik;
- carbon capture** – izdvajanje ugljenika;
- carbon cycle** – ciklus ugljenika;
- carbon dioxide** – ugljen dioksid;
- carbon monoxide** – ugljen monoksid;
- carboniferous** [,ka:bə'nɪfərəs] – koji sadrži ugalj, ugljenonosni;
- casualty** ['kæzjuəlti] – *n.* žrtva nesreće, nesrečni slučaj;
- catalytic cracking** [,kætlɪ'tɪk 'krækɪŋ] – katalitičko krekovanje;
- cell** [sel] – *n.* ćelija, element;
- cellulose** ['seljuləʊs] – *adj.* celulozan, od celuloze;
- cellulosic bioenergy crops** – biljke bogate celulozom koje se koriste za dobijanje bioenergije;
- chain** [tʃeɪn] – *n.* lanac;
- chain of events** – lanac povezanih događaja;
- chain reaction** – lančana reakcija;
- challenge** ['tʃæləndʒ] – *n.* izazov, pretnja;
- changeover** ['tʃeɪndʒ,əʊvə] – *n.* prespajanje, prebacivanje;

charcoal ['tʃa:kəʊl] – *n.* drveni ugalj;

charge ['tʃa:dʒ] – *n.* električni naboј, tarifa, naplata, obračun, oprerećenje, naelektrisanje;

be in charge – biti nadležan;

chargeable ['tʃa:dʒəbəl] – *adj.* punjiv, akumulatorski;

charger ['tʃa:dʒə] – *n.* punjač, uređaj za punjenje;

chemical energy ['kemɪkəl 'enədʒi] – hemijska energija, energija koja se oslobađa hemijskim procesima;

chiller ['tʃɪlə] – *n.* rashladivač;

chimney ['tʃɪmnɪ] – *n.* dimnjak;

CHP – ukupna energetska proizvodnja centrale (struja i toplota) u vatima;

circulate ['sɜ:kjuleɪt] – *v.* kružiti, cirkulisati, staviti u promet;

claim [kleɪm] – *n.* reklamacija, zahtev, potraživanje;

clarify ['klærifای] – *v.* razjasniti, pročistiti;

clean [kli:n] – *adj.* čist, ravan, pravilan;

clean coal technologies – tehnologija prerade uglja koja dovodi do smanjenja štetnih materija prilikom sagorevanja;

clean development mechanism – mehanizam čistog razvoja;

clean energy generation – proizvodnja čiste energije;

clean fuel specification – specifikacija čistog goriva;

clean fuel vehicle – vozilo koje koristi čisto gorivo, (ne mešati sa alternative fuel vehicle);

clearance ['klɪərəns] – *n.* raščiščavanje, uklanjanje, krčenje šume, međuprostor, visinski razmak;

clearing ['klɪərɪŋ] – *n.* čišćenje, uklanjanje, raščiščen prostor;

climate ['klaɪmət] – *n.* klima;

climate change – klimatska promena;

climate-friendly – koji ne utiče nepovoljno na promenu klime;

Climate Change Convention – Okvirna Konvencija Ujedinjenih nacija o promeni klime, Njujork, 1992;

clinker ['klɪŋkə] – *n.* ugljena šljaka;

CLRTAP (Convention on Long-range Transboundary Air Pollution) – Konvencija o prekograničnom zagađivanju vazduha na velikim udaljenostima, Ženeva, 1979;

clunker ['klʌŋkə] – *n.* vozilo (najčešće zastarelo, »krš«) koje emituje preveliku količinu štetnih materija daleko iznad dozvoljenih granica;

cluster ['klʌstə] – *n.* grupa, gomila, klaster, grozd;

CO – ugljen-monoksid;

CO₂ – ugljen-dioksid;

CO₂ emission – ispuštanje, emisija ugljen-dioksida;

carry out commitment

CO2 emission reduction – smanjenje ispuštanja ugljen-dioksida;

coal [kəʊl] – *n.* ugalj;

coal conversion – prerada uglja u gas ili tečno gorivo;

coal mine methane – metan iz rudnika uglja (uključujući i neaktivne rudnike);

coal oil – nafta koja se dobija preradom uglja;

coal power plant – električna centrala na ugalj;

coal seam – ležište uglja;

coal slurry pipeline – cevovod za transport suspenzije uglja u vodi;

coal-bed – sloj uglja;

coal-cake – briketirani ugalj;

coal-pit – ugljenokop;

code ['kəud] – *n.* kod, šifra, pravilnik, zakonik;

code of practice – pravilnik o ponašanju, poslovnik o radu, pravila službe;

computer code – računarski kod, program;

codex ['kəʊdeks] – *n.* kodeks, širi skup pravila;

cogeneration [kəʊ,dʒenə'refʃən] – *n.* uskladjena, naizmenična proizvodnja električne i toplotne energije u termoelektrani;

cogenerator [kəʊ,dʒenə'reɪtə] – *n.* uređaj za korišćenje otpadne toplote;

cohesion [kəʊ'hi:ʒən] – *n.* kohezija, povezivanje;

cohesion policy – politika povezivanja;

coke [kouk] – *n.* koks;

coke oven – koksna peć;

coke oven gas – gas koji emituju koksne peći;

cokery ['kəʊkəri] – *n.* koksara;

collector [kə'lektə] – *n.* kolektor, uređaj za sakupljanje;

collector field – kolektorsko polje;

solar collector – solarni kolektor;

combat ['kɒmbæt] – *v.* boriti se;

combat climate change – suzbijati klimatske promene;

combined [kəm'baind] – *adj.* kombinovan;

combined cycle plant – termoelektrana koja koristi otpadnu toplotnu energiju za zagrevanje (npr. domaćinstava);

combustible [kəm'bʌstibəl] – *adj.* gorljiv, zapaljiv;

combustion [kəm'bʌstʃən] – *n.* sagorevanje, gorenje;

product of combustion – proizvod sagorevanja;

commitment [kə'mɪtmənt] – *n.* obaveza, posvećenost nečemu;

carry out commitment – izvršiti obavezu;

mutual commitment

- mutual commitment** – obostrana obaveza;
- comparable** [kəm'pərəbəl] – **adj.** uporediv, koji se može poređiti;
- comparable methodologies** – uporedive metodologije;
- compatible** [kəm'pætibəl] – **adj.** u skladu sa, uporediv, kompatibilan;
- compatible with industry procedures** – uskladu sa industrijskim procedurama;
- competition** [,kəmpə'tɪʃən] – **n.** takmičenje, nadmetanje, konkurenčija;
- competition authority** – nadležni organ za praćenje i nadzor nadmetanja;
- competitive** [kəm'petitiv] – **adj.** konkurentan;
- competitive energy** – energija konkurentna u određenom smislu;
- competitiveness** [kəm'petitivnɪs] – **n.** sposobnost nadmetanja, konkurenčnost;
- compile** [kəm'paɪl] – **v.** sastaviti, kompilirati, skupiti, stvaranje izvršne verzije programa;
- complain** [kəm'pleɪn] – **v.** žaliti se, reklamirati (u smislu primedbe);
- complaint** [kəm'pleɪnt] – **n.** žalba, tužba;
- compliance** [kəm'plaɪəns] – **n.** usaglašavanje, pridržavanje (pravila, normi);
- in compliance with** – u skladu sa;
- comprehensive** [,kəmprɪ'hensɪv] – **adj.** sveobuhvatan;
- comprehensive safety assessment** – sveobuhvatna procena bezbednosti;
- compressed** [kəm'preʃən] – **adj.** kompresovan, komprimovan;
- compressed natural gas (CNG)** – komprimovani prirodni gas;
- compression** [kəm'preʃən] – **n.** kompresija;
- compression-ignition engine** – motor sa paljenjem pod kompresijom, dizel-motor;
- comprise** [kəm'praɪz] – **v.** sastojati se, obuhvatati;
- concentration** [,kɒnsən'treɪʃən] – **n.** koncentracija;
- gas concentration** – koncentracija gasa;
- concern** [kən'sɜːn] – **n.** koncern, veliko preduzeće;
- concern** [kən'sɜːn] – **v.** ticati se, odnositi se na, biti u vezi sa, biti zabrinut;
- countries concerned by the process** – zemlje zainteresovane za proces;
- party concerned** – zainteresovana strana;
- public concerned** – zainteresovana javnost, javnost koje se tiče nešto, javnost na koju nešto utiče;
- territory of the party concerned** – teritorija zainteresovane

contingency plan

strane;

concerted action [kən'sɔ:tid 'ækʃən] – **n.** zajedničko, združeno delovanje;

condensate ['kɒndənseɪt] – **n.** kondenzat, tečnost dobijena kondenzacijom gasa;

condensation [,kɒnden'seɪʃən] – **n.** kondenzacija;

condition [kən'dɪʃən] – **n.** uslov, stanje;

road conditions – stanje puta;

soil condition – stanje zemljišta;

conducive (to) [kən'dju:sɪv] – **adj.** koji doprinosi čemu, dovodi do čega;

conduction [kən'dʌkʃən] – **n.** provođenje (npr. energije);

conductive [kən'dʌktɪv] – **adj.** provodljiv;

conductivity [kɒndʌktɪvɪtɪ] – **n.** provodljivost;

conductor [kən'dʌktə] – **n.** provodnik, vod;

conduit ['kɒndjuɪt] – **n.** provodnik, cev ili kanal;

confidential [,kɒnfɪ'denʃəl] – **adj.** poverljiv;

confidentiality [,kɒnfɪdenʃɪ'lælitɪ] – **n.** poverljivost;

confidentiality of information – poverljivost informacija;

congestion [kən'dʒestʃən] – **n.** zagušenje, zakrčenje, kongestija;

congestion management [kən'dʒestʃən 'mænɪdʒmənt] – upravljanje problemom zakrčenosti (npr. u saobraćaju);

connect [kə'nekt] – **v.** spojiti, vezati, dotaći;

connecting [kə'nektɪŋ] – **adj.** koji povezuje, spaja, priključni;

connection [kə'nekʃən] – **n.** veza, spoj, priključak;

connector [kə'nektə] – **n.** konektor, priključak;

conservation [,kɒnsə'veɪʃən] – **n.** čuvanje, zadržavanje, održanje, očuvanje;

conservation of energy – čuvanje, održanje, uskladištenje energije;

conservation of forests – očuvanje šuma;

consideration [kən'sɪdə'reɪʃən] – **n.** razmatranje, obzir;

take into consideration – uzeti u obzir, razmotriti;

constituent [kən'stitʃuənt] – **n.** konstituent, sastavni deo;

constraint [kən'streɪnt] – **n.** ograničenje, prepreka;

engineering constraints – tehnička ograničenja;

consumer [kən'sju:mə] – **n.** potrošač, konzument;

consumption [kən'sʌmpʃən] – **n.** trošenje, potrošnja, konzumacija;

energy consumption – potrošnja energije;

content ['kɒntent] – **n.** sadržaj;

contingency [kən'tɪndʒənsi] – **n.** slučajnost, eventualnost, slučaj;

contingency plan – plan za vanredne situacije, rezervni plan;

continuous

continuous [kən'tinjuəs] – **adj.** neprekidan, neprekinut;

continuous current – neprekidni tok (npr. struje, gasa, bilo kog fluida);

contract ['kɒntrækɪt] – **n.** ugovor;

contract terms – ugovorni uslovi, uslovi predviđeni ugovorom;

contractor [kən'træktə] – **n.** preduzimač, izvođač, dobavljač, ugovarač;

control [kən'trəʊl] – **n.** kontrola, nadzor;

controllability [kən'trəʊlə'biliti] – **n.** sposobnost regulacije (sistema), upravljanja;

controlled thermonuclear fusion – kontrolisana termonuklearna fuzija;

controller [kən'trəʊlə] – **n.** kontrolor, operater, upravljački uređaj, regulator;

controlling [kən'trəʊlin] – **adj.**, **n.** kontrolni, upravljački, kontrola, upravljanje;

convection [kən'vekʃən] – **n.** konvekcija, prenošenje;

convention [kən'venʃən] – **n.** konvencija, dogovor, ugovor, skup;

conventional [kən'venʃənl] – **adj.** konvencionalan, uobičajen;

conventional fuel – konvencionalno gorivo;

conventional fuel cycle – ciklus konvencionalnog goriva;

conventional gas – prirodni gas koji se nalazi u prirodi, za razliku od sintetičkog gasa;

conversion (into, to) [kən'vɜ:s;fən] – **n.** pretvaranje, konverzija, zamena, proces adaptacije postrojenja sa korišćenja konvencionalnog na korišćenje alternativnog izvora energije;

conversion fuel factor – faktor konvertovanja goriva;

convert [kən've:t] – **v.** pretvarati, izmeniti, zameniti, konvertovati;

converted vehicle – konvertovano vozilo, vozilo naknadno adaptirano za korišćenje alternativnog goriva;

converter [kən've:tə] – **n.** konvertor, svaka tehnologija koja pretvara potencijalnu energiju u gorivo, pokret, toplotu, ili u drugi oblik energije, aparatura koja menja svojstva električne struje;

convertible [kən've:tibəl] – **adj.** konvertibilan, zamenljiv, koji može da se zameni nečim drugim;

non-convertible – nezamenljiv;

conveyer [kən'veɪə] – **n.** transporter;

conveyer belt – transportna traka;

cool [ku:l] – **v.** ohladiti;

coolant ['ku:lənt] – **n.** rashladni fluid, sredstvo za hlađenje;

cooler [ku:l] – **n.** uređaj za hlađenje;

cooling [ku:liŋ] – **n.** hlađenje;

cross-border

core [kɔ:] – **adj.** ključni, suštinski;

core area – osnovno područje, prostor u blizini jezgra nuklearnog reaktora;

core energy – osnovna (bazna) energija, energija sadržana u jezgru reaktora;

core [kɔ:] – **n.** jezgro, srž, jezgro transformatora, jezgro reaktora;

corrector [kə'rektə] – **n.** uređaj za korekciju, ispravljač, regulator;

corrosion [kə'rəʊʒən] – **n.** korozija, rđanje;

corrosive [kə'rəʊsɪv] – **adj.** korozivan;

corruption [kə'rʌpʃən] – **n.** korupcija, truljenje, kvarenje;

cost [kɒst] – **n.** cena, trošak;

cost recovery – naknada troškova;

cost-benefit – odnos uloženog i dobijenog, isplativost;

cost-benefit analysis – analiza isplativosti;

cost-competitive – konkurentan po ceni;

cost-effective – isplativ u odnosu na uloženi novac, vredan uloženih sredstava;

costs – troškovi;

estimated cost – predračun;

fixed cost – stalni trošak;

unit cost – jedinična cena, cena po jedinici;

counter ['kaʊntə] – **n.** brojilo, brojač, kontra (prefiks);

counter-measure – protivmera;

counterpart – sagovornik, učesnik (u procesu, razgovoru, projektu) istog ili odgovarajućeg ranga;

counteraction [,kaʊntə'rækʃən] – **n.** protivdejstvo;

coupling ['kʌplɪŋ] – **n.** spojnica, spajanje, sprega, spoj, veza;

cover ['kʌvə] – **v.** obuhvatiti, prekriti, pokriti;

covering ['kʌvərɪŋ] – **n.** prevlaka, prekrivač, obloga;

cracking ['krækɪŋ] – **n.** koksovanje, pojava pukotina, lomljenje;

credentials [kri'denʃəlz] – **pl.** punomoćje, ovlašćenje;

criterion [kraɪ'triəriən] – **n.** kriterijum;

criteria – kriterijumi;

critical [kritikal] – **adj.** kritički, kritičan;

criticality [,kriti'kælitɪ] – **n.** kritičnost;

crop [krɒp] – **n.** usev, kultura, prinos, rod, letina;

crop species – sorta, vrsta useva;

cross [krɒps] – koji se pruža sa jedne na drugu stranu;

cross section – poprečni presek, profil;

cross-border – prekogranični;

cross-border trade

- cross-border trade** – prekogranična trgovina;
- cross-border transmission** – prenošenje (npr. el. energije, gasa) preko određene granice;
- crucial** ['kru:ʃəl] – **adj.** bitan, suštinski, krucijalan;
- crude** ['kru:d] – **adj.** sirov, neprerađen, neprečišćen, prost;
- crude oil** – sirova, neprerađena nafta, petrolej koji se nalazi u zemljii pre prerađe;
- crude oil stocks** – zalihe sirove nafte koje se čuvaju u rafinerijama i terminalima naftovoda;
- crude supplies** – zalihe sirove nafte;
- cumulative** ['kjū:mjələtiv] – **adj.** kumulativni, zbirni;
- cumulative impact** – kumulativni uticaj;
- curb** [kɜ:b] – **v.** regulisati, ograničiti, smanjiti;
- current** ['kʌrənt] – **adj.** tekući, aktuelni;
- current issues** – tekuća pitanja;
- current trends** – savremeni tokovi;
- current** ['kʌrənt] – **n.** tok, struja;
- alternating current (AC)** – naizmenična struja;
- current proof** – protivstrujni, neprovodni materijal;
- current-carrying** – pod naponom;
- electrical current** – električna struja;
- cutting-edge** [,kʌtɪŋ 'edʒ] – **adj.** najmoderniji, najsavremeniji;
- cutting-edge technology** – najnovija, najmodernija, najsavremenija tehnologija;
- cycle** ['saɪkəl] – **n.** ciklus, period, krug;

D

- daily** ['deɪli] – **adj.** dnevni, svakodnevni;
- dam** [dæm] – **n.** brana;
- damage** ['dæmɪdʒ] – **n.** šteta, kvar, oštećenje;
- damming** [dæmɪŋ] – **n.** uspor rečnog toka, postavljanje brane;
- damp** [dæmp] – **adj.** vlažan;
- damp** [dæmp] – **v.** prigušiti;
- damper** [dæmpə] – **n.** prigušivač, amortizer, prigušnica;
- Danube Protection Convention** – Konvencija o saradnji za zaštitu i održivo korišćenje reke Dunav, Sofija, 1994;
- data** ['deɪtə] – **pl.** podaci;

density

data acquisition – prikupljanje podataka;

data flow – tok podataka;

data logging – prikupljanje, beleženje podataka;

data processing – obrada podataka;

dating pulse ['deitɪŋg 'pəls] – impuls za sinhronizaciju;

daylight ['deɪlaɪt] – *n.* dnevna svetlost;

daylighting control – kontrola dnevnim svetлом, kontrolni sistem koji reguliše (najčešće) rasvetu zavisno od intenziteta dnevnog svetla;

deactivate [di:'æktyveɪt] – *v.* dezaktivirati, isključiti;

dead [ded] – *adj.* mrtav, neaktivan, nulti, beznaponski;

dead conductor – beznaponski provodnik;

dead time – izgubljeno vreme, vreme zastoja;

deadline ['dedlaɪn] – *n.* krajnji rok;

decay [dɪ'keɪ] – *n.* propadanje, truljenje, raspad;

decline [dr'klain] – *n.* strmina, kosina, sunovrat;

decouple [dr'kʌpəl] – *v.* raskinuti, razdvojiti;

deep [di:p] – *adj.* dubok;

deep mine – jamski rudnik;

deep mining – dubinski kop;

degas, de-gas [di'gæs] – *v.* oslobođiti, ispustiti, odstraniti gas iz neke supstance ili prostora;

degassing vent – ventil (otvor) za ispuštanje gasa;

degasification [di,gæsifi'keɪʃən] – *n.* odstranjivanje gasa;

degree [dr'gri:] – *n.* stepen, nivo;

delay [dr'leɪ] – *n.* kašnjenje, odlaganje, usporenje;

delivery charge [dr'lɪvəri 'tʃa:dʒ] – *n.* cena isporuke;

delta ['deltə] – *n.* rečna delta, neformalni skraćeni naziv za apsolutnu razliku neke dve fizičke veličine;

demand [dr'ma:nd] – *n.* potražnja, tražnja za nečim na tržištu, zahtev;

average demand – prosečna potražnja za nečim na datom prostoru tokom zadatog vremenskog perioda (npr. broj kilovat časova upotrebljenih u periodu od 24 sata daje prosečnu potražnju za taj period);

demand charge – tarifa koju plaća veliki potrošač (el. energije) za nivo potrošnje u udarnom vremenu;

demand power – zahtevana snaga;

demand restraint measures – mere ograničenja potrošnje;

high demand – visoka potražnja;

density ['densiti] – *n.* gustina, koncentracija;

dependence on

dependence on [dr'pendəns] – *n.* zavisnost od;

dependency on energy imports – zavisnost od uvoza energetika;

depletable [dr'pli:təbəl] – *adj.* ispravljen, iscrpljen, osiromašen;

depletable energy resources – ograničeni izvori energije, tj. energetski izvori zasnovani na prirodnim resursima koji se mogu iscrpiti;

deployment [dr'plɔɪmənt] – *n.* razvrstavanje, razmeštaj;

deposit [dr'pɔzit] – *n.* depozit, nanos, naslaga, nalazište;

deposit [dr'pɔzit] – *v.* položiti, nataložiti, deponovati;

repository [dr'pɔzitəri] – *n.* skladište, stovarište, depo, depozitar (ugovora);

depreciation [dr,pri:ʃi'eɪʃən] – *n.* deprecijacija, pad vrednosti;

deregulation [di:,regjə'leɪʃən] – *n.* deregulacija, pojednostavljenje ili smanjenje regulative ili zakonodavnih ograničenja (u cilju ukidanja monopola, decentralizacije i sl.);

derogation [,dirə'geɪʃən] – *n.* ukidanje, šteta, uštrb, pogoršanje; spuštanje na niži nivo odlučivanja ili niži položaj;

desalination [diz,sæli'neɪʃən] – *n.* desalinacija, uklanjanje soli iz nekog procesa ili supstance;

desertification [dr,zə:tifi'keɪʃən] – *n.* opustinjavanje, širenje (nastajanje) pustinje, pretvaranje u pustinju;

desulphur [di'sʌlfə] – *v.* izdvajati sumpor, ukloniti sumpor iz nekog procesa ili supstance;

desulphurization [di,sʌlfərəz'zeɪʃən] – *n.* uklanjanje sumpora iz nekog procesa ili supstance, obezsumporenje;

detaxation [tæk'seɪʃən] – *n.* ukidanje poreza;

detect [dr'tekt] – *v.* detektovati, otkriti, opaziti, utvrditi;

detection [dr'tekʃən] – *n.* otkrivanje, detekcija;

development [dr'veləpmənt] – *n.* razvoj;

developed countries – razvijene zemlje;

developing countries – zemlje u razvoju;

foster development – podsticati razvoj;

strategies for development – strategije razvoja;

sustainable development – održivi razvoj;

device [dr'veɪs] – *n.* uređaj, naprava, sprava;

diesel oil ['di:zəl 'ɔɪl] – *n.* dizel gorivo;

diffuse [dr'fju:z] – *v.* učiniti difuznim, raspršiti;

diffuse [dr'fju:s] – *adj.* raširen, rasprostranjen, difuzan, raspršen;

diffuse radiation – difuzno zračenje (npr. sunčev zračenje raspršeno česticama u vazduhu ili vodi);

diffuse source – rasut izvor, izvor energije ili resursa koji je raspoređen na mnogo mesta;

disruption prevention

digestible [dar'džestibəl] – *adj.* svarljiv, rastvorljiv, razgradljiv, podložan procesima fermentacije ili razgradnje;

digestible agricultural waste – razgradljiv poljoprivredni otpad;

direct [daɪ'rekt] – *adj.* direktn, neposredan;

direct access – direktn pristup, npr. mogućnost potrošača na malo da kupi el. energiju direktno sa veleprodajnog tržišta, a ne od lokalnog distributera;

direct current (DC) – jednosmerna struja;

direct energy conversion – proizvodnja električne energije iz energetskog izvora bez prenošenja energije do radne tečnosti ili pare (bez posredovanja termomehaničkih procesa);

direct solar gain – direktna solarna dobit, upotrebljiva toplotna, električna i svetlosna energija direktno dobijena od sunca u određenom prostoru;

direct current (DC) – jednosmerna struja;

eddy current – vrtložna struja;

disassemble [dɪsə'sembəl] – *v.* rastaviti, rasklopiti, demontirati;

disaster [dɪ'za:tstə] – *n.* nesreća, katastrofa, nevolja;

disaster area – zona nesreće, nepogode ili katastrofe;

discharge [dɪs'tʃa:dʒ] – *n.* pražnjenje, ispuštanje;

discharge of functions – razrešiti obaveze, oslobođiti;

discharge of pollutants – ispuštanje zagađujućih materija;

electric discharge – električno pražnjenje;

discharge [dɪs'tʃa:dʒ] – *v.* ispustiti, isprazniti, rasteretiti;

disclaim [dɪs'kleɪm] – *v.* osporiti, ne priznati;

disconnect [,dɪskə'nekt] – *v.* isključiti, razdvojiti;

disconnector [,dɪskə'nektə] – *n.* razdvajač, prekidač;

discrepancy [dr'skrepənsi] – *n.* odstupanje, neslaganje, nepoklapanje, nesklad, neusaglašenost, razilaženje (u mišljenju), diskrepanca;

disengagement [,dɪsɪn'geɪdʒmənt] – *n.* isključenje (iz procesa);

dislocation [,dɪslə'keɪʃən] – *n.* dislokacija, premeštanje;

dismantle [dɪs'mæntl] – *v.* demontirati, rasklopiti;

dispatch [dr'spaetʃ] – *v.* otpremiti, dostaviti;

dispatcher [dr'spaetʃə] – *n.* dispečer, onaj koji raspoređuje;

disposables [dr'spəuzəbəlz] – *n.* potrošni materijal;

disposal [dr'spəuzəl] – *n.* raspolaganje, uklanjanje, odlaganje;

waste disposal – odlaganje otpada;

disruption [dɪs'rʌpʃən] – *n.* prekid, prekidanje;

disruption prevention – sprečavanje prekida (isporuke el. energije);

disruptive

disruptive [dɪs'rʌptɪv] – **adj.** ometajući;

dissemination [dɪ,sem'i'neɪʃən] – **n.** diseminacija, rasejavanje;

dissemination of information – širenje informacija;

dissipation [,dɪsi'peɪʃən] – **n.** disipacija, rasipanje, gubitak;

dissolve [dɪ'zolv] – **v.** rastvoriti;

dissolved gas – rastvoren gas (npr. prirodni gas koji se nalazi pomešan sa naftom u prirodnim nalazištima);

distributing [dr'strɪbju:tɪŋ] – **adj.** razvodni;

distributing company/industry – preduzeće/industrija koja se bavi distribucijom el. energije;

distributing network – električna razvodna mreža;

distribution [,distrɪ'bju:ʃən] – **n.** distribucija (npr. isporuka el. energije do konačnih potrošača, putem niskonaponske mreže);

disturbance [dɪ'stɜ:bəns] – **n.** poremećaj, smetnja;

diurnal [daɪ'ɜ:nəl] – **adj.** dnevni, koji se odvija tokom 24 sata, čija je aktivnost vezana za dnevni ritam, koji se odvija u doba dnevnog svetla;

diversification [daɪ,vɜ:sifi'keɪʃən] – **n.** diversifikacija;

diversity [daɪ'vɜ:siti] – **n.** raznovrsnost, raznolikost;

diversity of supply – raznovrsnost ponude;

divert [daɪ'vɜ:t] – **v.** skrenuti, promeniti pravac;

DNO [di: en əʊ] – **n.** lokalni operater za snabdevanje el. energijom;

double glazing ['dʌbləglɪzɪŋ] – **n.** prozori sa duplim staklima;

down [daʊn] – **prep.** na dole, niz, naniže;

down time – vreme kada je sistem isključen (havarijski);

downed – umanjen, oboren;

downstream – nizvodno, niz struju;

downwind – niz vetar;

drain [dreɪn] – **n.** kanalizacija;

brain drain – odlazak stručnjaka, odliv mozgova;

drain [dreɪn] – **v.** odvoditi, isprazniti, drenirati, crpsti;

drainage ['dreɪnɪdʒ] – **n.** drenaža, isušivanje;

drawback ['drɔ:bæk] – **n.** nedostatak, mana;

drift [drɪft] – **n.** pomeranje, otklon, pomak, odstupanje;

driving ['draɪvɪŋ] – **adj.** pogonski, pobudni, pogon;

driving force – pokretačka snaga (npr. inicijativa);

drought [draʊt] – **n.** suša;

drown [draʊn] – **v.** potopiti, utopiti;

dry [draɪ] – **adj.** suv;

dry cellulosic material – suvi celulozni materijal;

earth surface warming

dry hole – izvor koji je presušio (suvi izvor) koji ne daje gas ili naftu;

dual ['dju:əl] – *adj.* dvostruki;

dual-duct system – centralni sistem za zagrevanje i ventilaciju koji stvara vazduh na dve temperature i nivoa vlažnosti, taj vazduh se potom sprovodi kroz dva nezavisna provodna kanala do tačke upotrebe gde dolazi do mešanja;

dual-fuel/bi-fuel vehicle – vozilo koje radi na dva različita goriva (npr. kompresovani prirodni gas i benzin);

dual-paned – prozor sa dvostrukim stakлом;

duct [dʌkt] – *n.* kanal, provodni kanal;

due [dju:] – *adj.* podesan, očekivan, dospeo, dužan (u smislu obavezan);

due to – zbog, usled;

due to exceptional circumstances – usled vanrednih okolnosti;

in due time, in due course – pravovremeno, kako treba;

duly ['dju:li] – *adv.* s pravom;

dump [dʌmp] – *n.* (el.) višak hidroenergije koji se ne može skladištiti ili sačuvati;

dump energy – neiskorišćena energija pri nekom procesu;

dump site – smetlište, deponija, mesto na koje se nešto bacă;

dumper truck – kamion za prevoz smeća i otpada;

dump [dʌmp] – *v.* istovariti, baciti;

dumping ['dʌmpɪŋ] – *n.* istovarivanje, bacanje, dampiranje;

dumping ground – teren na koji se nešto izbacuje, odlaže;

durability [,djuərə'biliti] – *n.* trajnost, izdržljivost, postojanost;

durable ['djuərəbəl] – *adj.* trajan, izdržljiv, otporan, postojan;

dynamo ['daɪnəməʊ] – *n.* dinamo, generator, pokretač;

E

earmark ['ɪəmɑ:k] – *v.* označiti, obeležiti, alocirati sredstva;

earth [ɜ:θ] – *n.* zemlja, uzemljenje, zemnji;

earth connection – uzemljenje;

earth dam – zemljana brana;

earth embankment – zemljani nasip;

earth surface – zemljina površina;

earth surface warming – zagrevanje zemljine površine;

- earthfill dam** ['ɜ:θfil 'dæm] – **n.** zemljom nasuta brana;
- earthing** ['ɜ:ðɪŋ] – **n.** uzemljenje;
- earthwork** ['ɜ:θwɜ:k] – **n.** zemljani radovi;
- ecology** [ɪ'kɒlədʒi] – **n.** ekologija;
- economic** [,ekə'nɒmɪk] – **adj.** ekonomski, privredni, korisnog učinka;
- economic life** – isplativa dužina trajanja;
- economize** [ɪ'kɒnəmaɪz] – **v.** štedeti, ekonomisati;
- economy** [ɪk'ɒnəmɪ] – **n.** ekonomija;
- economy of scale** – ekonomija obima, odnosi se na situaciju kada industrija postiže smanjenje troškova na osnovu povećanja obima proizvodnje;
- ecosystem** ['ɪ:kəʊ 'sistəm] – **n.** ekosistem;
- eddy current** ['ædi 'kʌrənt] – **n.** vrtložna struja;
- effect** [ɪ'fekt] – **n.** uticaj, efekat;
- beneficial effect** – koristan učinak;
- distorting effect** – negativan, loš uticaj;
- effectiveness** [ɪ'fektɪvnɪs] – **n.** efektivnost, delotvornost;
- efficiency** [ɪ'fɪʃənsi] – **n.** efikasnost, delotvornost, stupanj korisnog delovanja;
- economic efficiency** – ekomska efikasnost, termin koji se odnosi na optimalnu proizvodnju i potrošnju roba i usluga;
- electrical efficiency** – pokazatelj odnosa dobijene el. energije u odnosu na utrošeno gorivo za njenu proizvodnju, elektroefikasnost;
- energy efficiency** – energetska efikasnost;
- enhance efficiency** – povećati učinak;
- effluence** ['efluəns] – **n.** isticanje, curenje;
- effluents** ['efluənts] – **pl.** otpadne tečnosti;
- agro-industrial effluents** – otpadne vode iz poljoprivrede i industrije;
- elapse** [ɪ'læps] – **v.** proteći, proći;
- elapsed time** – proteklo vreme;
- electric** [ɪ'lektrɪk] – **adj.** električan;
- electric generator** – elektrogenerator, električni generator;
- electric radiant heating** – električno grejanje u kome se direktno dobijena toplota širi zračenjem bez pomoći ventilatora ili radnog fluida;
- electric resistance heater** – otporni grejač, grejni element zasnovan na električnom otporu materijala;
- electric shock** – električni udar;
- electric utility** – osoba ili državna agencija sa monopolom na franšizu, i koji prodaje el. energiju krajnjim korisnicima;

emission trading

electric water heating – električno zagrevanje vode;

electrical circuit – električno kolo;

electrical grid sub-stations – trafo stanice;

electrical [ɪ'lektrɪkəl] – *adj.* električni;

electrical plant – elektrana;

electrical utility – elektrana, električna centrala;

electricity [ɪ,lek'trɪsəti] – *n.* elektricitet;

electricity generation – proizvodnja el. energije;

electricity generation capacity – kapacitet za proizvodnju el. energije;

electricity purchase – nabavka, kupovina el. energije;

electricity works – elektrana, električna centrala;

electrification [ɪ,lektrifi'keɪʃən] – *n.* elektrifikacija;

eligibility [elɪdʒə'bɪləti] – *n.* kvalifikovanost, posedovanje traženih uslova;

emanation [emə'neɪʃən] – *n.* emanacija, isparavanje, izbijanje;

embank [ɪm'bænk] – *v.* zaštititi obalu nasipom;

embankment [ɪm'bæŋkmənt] – *n.* nasip, ozidana obala;

EMEP – Protokol uz Konvenciju o prekograničnom zagađivanju vazduha na velikim udaljenostima o dugoročnom finansiranju programa saradnje za praćenje i procenu prekograničnog prenosa zagađujućih materija u vazduhu na velike daljine u Evropi, Ženeva 1984;

emergency [ɪ'mɜ:dʒənsi] – *n.* opasnost, nevolja;

emergency cable – rezervni kabl, kabl za rezervno napajanje;

emergency core cooling system (ECCS) – oprema za hlađenje nuklearnog reaktora u slučaju kompletнnog prestanka rada hladnjaka;

emergency measures – mере за hitne slučajeve;

emergency reserve commitment – obaveza obezbeđivanja rezervi energenata za vanredne situacije;

emergency reserves – rezerve energenata namenjene vanrednim situacijama;

emergency self-sufficiency in oil supplies – sposobnost oslanjanje na sopstvene naftne rezerve u vanrednim situacijama;

emergency stocks – zalihe za vanredne situacije;

emission [ɪ'miʃən] – *n.* emisija, ispuštanje, gasovi, čestice i drugi materijal ispušten u okolinu usled sagorevanja goriva;

emission standard – standard emisije, maksimalna količina zagađujućih supstanci koju je po propisima dozvoljeno ispuštit iz jednog izvora;

emission trading – trgovina emisijama (pre svega u vazduhu), količine zagađujućih materija (koje se ispuštaju u okolinu) koje mogu biti predmet trgovine;

emission trading scheme

emission trading scheme – pravila (sistem) trgovine pravima za ispuštanje zagađujućih materija;

emission limit values – granične vrednosti emisija;

gaseous and particulate emission – ispuštanje gasova i štetnih čestica;

vehicle emission control – kontrola izduvnih gasova iz vozila;

emit [i'mit] – *v.* emitovati, ispuštati;

emittance [ɪ'mɪtəns] – *n.* relativna sposobnost zračenja površine materijala (u odnosu na crno telo);

encapsulate [ɪn'kæpsjəleɪt] – *v.* hermetički zatvoriti, enkapsulirati;

encompass [ɪn'kʌmpəs] – *v.* obuhvatiti;

endanger [ɪn'deɪndʒə] – *v.* izložiti opasnosti, ugroziti;

endangered species – ugrožene vrste;

endogenous [ɪn'dɒdʒinəs] – *adj.* endogen, koji nastaje iz unutrašnjih uzroka;

endogenous capacity – unutrašnja, sopstvena sposobnost;

endorse [ɪn'dɔ:s] – *v.* prihvati, usvojiti;

endurance [ɪn'djuərəns] – *n.* izdržljivost, otpornost, trajnost;

energetic [,enə'dʒetɪk] – *adj.* energetski, energičan;

energetics – *pl.* energetika;

energize [enədʒaɪz] – *v.* staviti pod napon, pobuditi;

energy ['enədʒi] – *n.* energija (meri se u vatima);

atomic energy – atomska energija;

energy charge – naknada za utrošenu električnu energiju, količina novca koju potrošač plaća po utrošenom kilovatu satu energije;

Energy Charter Protocol on Energy Efficiency and Related Environmental Aspects – Protokol o energetskoj efikasnosti i odgovarajućim aspektima životne sredine uz Energetsku povelju (ugovor);

Energy Charter Treaty – Energetska povelja (ugovor);

energy consumption – potrošnja energije;

energy crops – biljke koje se mogu koristiti za dobijanje energije (bilo direktnim sagorevanjem ili za dobijanje sintetičkih goriva);

energy demand – potražnja za energijom;

energy diversity – raznovrsnost energetskih izvora, postojanje različitih tipova energetskih izvora na određenom prostoru;

energy efficiency strategies – strategije energetske efikasnosti;

energy efficient technology – tehnologija koja efikasno koristi energiju;

enter into negotiations

energy inefficient plant – energetski neefikasno postrojenje;

energy intensive industry – industrija koja troši velike količine energije (npr. proizvodnja aluminijuma);

energy island – energetsko ostrvo, simboličan naziv za regiju koja je udaljena od drugih proizvodača električne energije;

energy management system – sistem upravljanja energijom;

energy market – tržište energijom, tržište energenata;

energy policy – energetska politika;

energy reserves – energetske rezerve, energetski resursi koji su poznati i koji se mogu iskoristiti uz pomoć trenutno raspoložive tehnologije i uz prihvatljive troškove;

energy saving – mere štednje energije;

energy sector – energetski sektor;

energy security / fuel security – energetska bezbednost, politika koja razmatra rizike zavisnosti od izvora goriva sa udaljenih i nestabilnih regiona sveta, kao i prednosti domaćih i alternativnih izvora goriva;

energy supply crisis – kriza u snabdevanju energijom;

energy/fuel diversity – raznovrsnost izvora energije odnosno goriva; politika koja podstiče razvoj tehnologija usmerenih ka diversifikaciji izvora energije i umanjuje oslanjanje na konvencionalna goriva;

energy-conversion unit – jedinica (u smislu postrojenja) gde se jedan oblik energije pretvara u drugi;

engine [ˈendʒɪn] – *n.* motor, pogonska mašina;

four-stroke engine – četvorotaktni motor;

gas fueled engine – motor koji radi na gas;

natural gas engine – motor koji radi na prirodni gas;

enhance [ɪnˈha:sns] – *v.* pospešiti, poboljšati, istaći, naglasiti;

enrich [ɪnˈrɪtʃ] – *v.* obogatiti sadržaj nečega, oplemeniti;

enriched uranium – obogaćeni uranijum;

enriched uranium supply – zalihe obogaćenog uranijuma, snabdevanje obogaćenim uranijumom;

enrichment [ɪnˈrɪtfmənt] – *n.* obogaćivanje, oplemenjivanje;

enrichment services – usluge obogaćivanja, oplemenjivanja (npr. uranijuma, rude);

entail [ɪn'teɪl] – *v.* podrazumevati, imati kao posledicu, povlačiti za sobom;

enter ['entə] – *v.* ući, nastupiti, započeti, prodreti;

enter into consultations – započeti konsultovanje;

enter into force – stupiti na snagu;

enter into negotiations – započeti pregovore;

- enterprise** ['entəprais] – *n.* preduzeće, poduhvat, preuzetništvo;
- assembling/manufacturing enterprise** – preduzeće za proizvodnju odnosno montažu;
- small and medium-sized enterprises (SME)** – mala i srednja preduzeća;
- entrenched** [ɪn'trentʃt] – *v.* ustaljen;
- entrenched custom** – ustaljeni običaj;
- entrust** [ɪn'trust] – *v.* poveriti;
- entry** ['entri] – *n.* ulazeњe, ulazak, stupanje;
- entry barrier** – ulazna barijera;
- entry into force** – stupanje na snagu;
- environment** [ɪn'veərənmənt] – *n.* sredina, okolina, životna sredina;
- local environment** – lokalno okruženje;
- environment(ally) friendly** [ɪn'veərən'mentli 'frendli] – *adj.* koji nije štetan po životnu sredinu;
- environmentally friendly energy** – energija koja najmanje šteti životnoj sredini;
- environmental** [ɪn'veərənl'mentl] – *adj.* koji se tiče životne sredine;
- environmental integrity** – jedinstvo, integritet životne sredine;
- environmental protection** – zaštita životne sredine;
- envisage** [ɪn'veɪzɪdʒ] – *v.* predvideti;
- equalize** ['i:kwəlaɪz] – *v.* izjednačiti, ujednačiti, nivelisati;
- equiphase** ['i:kwifefəz] – *adj.* istofazni, u istoj fazi;
- equipotential** [i:,kwipə'tenʃəl] – *adj.* ekvipotencijalan;
- equitable** ['ekwɪtəbəl] – *adj.* pravedan, nepristrastan, istovetan, jednak;
- on equitable basis** – na jednakoj osnovi, u jednakoj meri;
- on the basis of equity** – na osnovu jednakosti;
- equivalent customer** [ɪ'kwivlənt 'kʌstəmə] – *n.* ekvivalent potrošač;
- eradicate** [ɪ'rædɪkeɪt] – *v.* iskoreniti;
- eradication** [ɪ'rædɪkeɪʃən] – *n.* iskorenjivanje, uništavanje;
- erode** [ɪ'rəʊd] – *v.* erodirati, nagrizati, izjedati, razarati;
- erosion** [ɪ'rəʊzən] – *n.* erozija, spiranje, nagrizanje, habanje;
- Espoo Convention** – Konvencija o proceni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu, Espo, 1991;
- European Centre for Energy Network (ECEN)** – Evropski centar za energetsku mrežu;
- European energy regulator** – evropski zakonodavac u energetici;
- European Environment Agency (EEA)** – Evropska agencija za životnu sredinu;

extension

- European Grid Code (EGC)** – evropski kod (zakon) o dalekovodnim električnim mrežama;
- evacuation** [ɪ,vækju'eɪʃən] – **n.** evakuacija, ispumpavanje, pražnjenje, vakumiranje;
- evaporator** [ɪ'væpə'reɪtə] – **n.** isparivač;
- event** [ɪ'vent] – **n.** događaj, proces, radnja;
- everlasting** [,evə'lə:stɪŋ] – **adj.** dugotrajan;
- evolution** [,i:və'lū:ʃən] – **n.** evolucija, kretanje, postepeni razvoj;
- evolutional** [,i:və'lū:ʃənəl] – **adj.** evolucijni;
- ex works cost** [eks wɜ:ks 'kɒst] – franko kapija, klauzula prilikom sklapanja ugovora koja podrazumeva da kupac preuzima robu kod prodavca i dodatno obezbeđuje vozarinu i osiguranje;
- excavation** [,ekska'veɪʃən] – **n.** iskopavanje, iskop;
- exceed** [ɪk'si:d] – **v.** prekoračiti, premašiti;
- exceeding** [ɪk'si:dɪŋ] – **adj.** prekomeren, preteran;
- excess** ['ekses] – **n.** višak, preobilje;
- in excess** – suviše, preko, više nego;
- excessive** [ɪk'sesɪv] – **adj.** preteran, prekomeren, neumeren;
- excessive spending** – prekomerna potrošnja;
- exchange** [ɪks'tʃeɪndʒ] – **n.** razmena;
- exchange of personnel** – razmena osoblja;
- exchanger** [ɪks'tʃeɪndʒə] – **n.** izmenjivač, razmenjivač;
- excite** [ɪk'saɪt] – **v.** pobuditi, podstaći, izazvati, ekscitirati;
- exhaust** [ɪg'zɔ:st] – **n.** izduvni ventil (na parnoj mašini ili motoru) ispušta, pražnjenje, iscrpeti;
- exhaust gas** – izduvni gas;
- exhaust steam** – suvišna para koja se izbacuje iz sistema;
- exhauster** [ɪg'zɔ:stə] – **n.** usisni ventilator, ekshaustor;
- exhaustible** [ɪg'zɔ:stibl] – **adj.** iscrpiv, koji se može iscrpeti, utrošiti;
- expand** [ɪk'spænd] – **v.** širiti, proširiti;
- expansion** [ɪk'spænʃən] – **n.** širenje, ekspanzija, proširenje;
- expend** [ɪk'spend] – **v.** utrošiti, upotrebiti, potrošiti;
- expenditure** [ɪk'spendɪtʃə] – **n.** potrošnja, troškovi;
- public expenditure** – javna potrošnja;
- exploit** [ɪk'splɔ:t] – **v.** iskoristiti, eksplatisati, upotrebiti;
- exploitation** [,eksplɔ:t'eɪʃən] – **n.** eksplatacija, korišćenje;
- export** ['ekspo:t] – **n.** izvezena roba, izvoz;
- exposure** [ɪk'spəʊzə] – **n.** izloženost;
- radiation exposure** – izloženost radijaciji;
- extension** [ɪk'stenʃən] – **n.** produžetak;

extention to the network

- extention to the network** – priključivanje na mrežu;
- external** [ɪk'stɜːnl] – **adj.** spoljni, eksterni;
- external costs** – eksterni troškovi;
- externalities** [ɪk,stɜː'nælitɪz] – **pl.** eksternalije, spoljni činioći;
- extinguisher** [ɪk'stɪŋgwɪʃə] – **n.** uređaj za gašenje požara;
- extra high voltage (EHV)** ['ekstrə ,haɪ 'vɛʊltɪdʒ] – **n.** nivoi voltaže viši od onih koji se normalno koriste kod prenosa el. energije;
- extract** ['ekstrækɪt] – **n.** ekstrakt;
- extract** [ɪk'strækɪt] – **v.** izvući, istisnuti, iscediti, ekstrahovati;

F

- facilitate** [fə'sɪlɪteɪt] – **v.** omogućiti, obezbediti, olakšati;
- facilitate the development** – omogućiti razvoj;
- facility** [fə'sɪlɪti] – **n.** postrojenje, oprema, prostorije;
- facilities** – sredstva, objekti, tehničke mogućnosti;
- handling and treatment facilities** – postrojenja za rukovanje i obradu (npr. radioaktivnog materijala);
- failure** ['feɪljə] – **n.** otkaz (sistema), neuspeh, ispad, neispravnost, kvar;
- power failure** – nestanak električne energije;
- fault** [fɔːlt] – **n.** greška, neispravnost;
- fault time** – vreme ispada (sistema);
- feasibility** [,fiːzɪ'bɪlɪtɪ] – **n.** izvodljivost, ostvarivost;
- feasibility study** – studija (elaborat) izvodljivosti;
- feasible** ['fiːzibəl] – **adj.** ostvariv, moguć, izvodljiv;
- feed** [fiːd] – **n.** dovod, dopremanje sirovine ili materijala u proces (prerade);
- feed stock** ['fiːd stɒk] – **n.** zalihe, npr. goriva potrebnog za pogon maštine, ili sirovine koje se preraduju;
- fermentation** [,fɜː'men'teɪʃən] – **n.** vrenje, fermentacija;
- fermantation plant** – postrojenje, pogon za vrenje;
- fertilizer** ['fɜː'telaɪzə] – **n.** đubrivo;
- mineral fertilizer** – mineralno đubrivo;
- finite** ['faɪnənt] – **adj.** konačan, ograničen;
- finite oil reserves** – ograničene naftne rezerve;
- fire** [faɪə] – **n.** vatra, zapaliti;
- fire hazard** – opasnost od požara;
- fireproof** ['faɪəpruːf] – **adj.** vatrootporan;

fragile

- fission** ['fɪʃən] – *n.* cepanje, fisija, oslobođanje energije kao posledica cepanja jezgara atoma;
- fixed price** [fɪkst praɪs] – *n.* fiksna cena;
- flashover** [flæʃ'əʊvə] – *n.* pražnjenje (varnično);
- flat plate** [flæt 'pleɪt] – *n.* ravna ploča, ravni kolektor solarne energije;
- flood** [flʌd] – *n.* poplava;
- floodgate** ['flʌdgɛt] – *n.* vrata brane, ustava;
- flow** [fləʊ] – *n.* tok;
 flow net – strujna mreža;
- flow** [fləʊ] – *v.* teći, kretati se;
- flowchart** [fləʊ'tʃɑ:t] – *n.* dijagram odvijanja procesa;
- fluctuate** ['flʌktʃueɪt] – *n.* fluktuirati, kolebati se;
- fluid** ['flu:ɪd] – *n.* fluid, tečnost ili gas, tečan, nestalan;
- fluidization** [,flu:ider'zeɪʃən] – *n.* fluidizacija, prevođenje u tečno stanje;
- fly ash** [flai 'æʃ] – *n.* leteći pepeo, pepeo nošen vazduhom;
- focal point** ['fəʊkəl 'pɔɪnt] – *n.* žižna tačka, centar pažnje;
- focus** ['fəʊkəs] – *n.* fokus, žiža;
 put in focus – staviti u centar pažnje;
- focus** ['fəʊkəs] – *v.* fokusirati;
- force** [fɔ:s] – *n.* sila, snaga, jačina, naterati;
 force majeure – viša sila, vis major;
- forced** [fɔ:st] – *adj.* prinudni, prisilni, pod pritiskom;
- forecast** ['fɔ:ka:st] – *n.* prognoza, predviđanje;
- forefront** ['fɔ:frʌnt] – *n.* prednja strana, prvi red, pročelje;
 be at forefront – biti ispred drugih, biti veoma napredan;
- forest** ['fɔrist] – *n.* šuma;
 forest-based industries – industrije zasnovane na šumarstvu;
- forestry** ['fɔristri] – *n.* šumarstvo;
 forestry land – šumsko zemljište;
- short rotation forestry** – gajenje brzorastućeg drveća i bilja;
- fossil** ['fɔsəl] – *n.* fosil, fosilni ostatak;
- fossil fuel** – fosilno gorivo;
- fossil fuel substitution** – substitucija (zamena) fosilnog goriva;
- fossilization** [,fɔsəlaɪ'zeɪʃən] – *n.* fosilizacija;
- foster** ['fɔstə] – *v.* podsticati, unapređivati;
 foster the development – pospešiti, podstićati razvoj;
- fragile** ['frædʒaɪl] – *adj.* krhak, loman, lomljiv;

framework ['freɪmwrɔ:k] – *n.* okvir;

community energy saving framework – okvir za štednju energije unutar zajednice;

frequency ['fri:kwensi] – *n.* frekvencija, učestanost;

frequent ['fri:kwant] – *adj.* čest;

fuel [fjuəl] – *n.* gorivo, ogrev;

fuel blend – mešavina goriva;

fuel cell – gorivna ćelija;

fuel gas – sintetički gas;

fuel oil – petrolej;

fuel switching – prelaženje na drugi vid goriva;

fuel switching capacity – normalna potrošnja nafte koja se može zameniti drugom vrstom goriva u vanrednim situacijama;

fuel-oil residue – mazut i druge teške frakcije nafte;

fuel-based generation ['fjuəlbɛst ,dʒenə'reɪʃən] – *n.* proizvodnja el. energije na bazi goriva;

fueller [fjuələ] – *n.* kamion, cisterna za snabdevanje gorivom;

fuelling [fjuəlɪŋ] – *n.* napajanje, snabdevanje gorivom;

fuelwood ['fjuəlowud] – *n.* drvo za ogrev;

fuelwood species plantation – sađenje drveta koje se koristi kao ogrev;

fulfil, fulfill [fʊ'lfil] – *v.* ispuniti, popuniti;

fulfil the conditions – ispuniti uslove;

fume [fju:m] – *n.* dim, isparenja;

fundamental [,fʌndə'mentl] – *adj.* fundamentalni, osnovni, bazični;

fundamental safety principles – osnovni principi bezbednosti;

furnace ['fɜ:nəs] – *n.* peć;

fusion ['fju:ʒən] – *n.* stapanje, spajanje, fuzija;

fusion energy – fuziona energija;

G

G8 [dʒi: 'eɪt] – organizacija osam ekonomski najrazvijenijih zemalja sveta;

gain [geɪn] – *n.* dobit, jačina (signal);

gain [geɪn] – *v.* steći, dobiti, primiti, profitirati;

gas [gæs] – *n.* gas, gasovita supstanca, benzin;

geological

gas consumption – potrošnja gasa;

gas emission – ispuštanje gasa, emitovanje u atmosferu;

gas fuelled engine – motor koji radi na gas;

gas grid – gasovodna mreža;

gas import – uvoz gasa;

gas storage – skladištenje gasa;

gas storage regiment – režim skladištenja gasa;

gas utility – subjekt autorizovan za distribuciju i transport prirodnog gasa;

natural gas – prirodni gas;

gaseous [ˈgæsiəs] – *adj.* gasovit, u obliku gasa, koji sadrži gas;

gaseous emission – emisija gasa, ispuštanje gasa;

gaseous fuel – gasno gorivo, obično prirodan gas;

gasification [,gæsifi'keɪʃən] – *n.* gasifikacija;

gasify ['gæsifai] – *v.* pretvoriti u gas;

gasoil ['gæsɔɪl] – *n.* dizel gorivo;

gasoline ['gæsəli:n] – *n.* benzin;

gas-pipe, gas-pipeline ['gæspaɪp] – *n.* gasovod;

generation [,dʒenə'reɪʃən] – *n.* generisanje, stvaranje, proizvodnja, generacija;

bulk electricity generation – proizvodnja el. energije u velikim količinama;

generation company (GENCO) – kompanija koja upravlja i održava postojeće električne centrale;

generation dispatch and control – prikupljanje i slanje sa različitih proizvodnih kapaciteta, kao i pružanje podrške i drugih usluga;

generation station *n.* – električna centrala;

non-grid-connected generation – proizvodnja električne energije van električne mreže;

on-site electricity generation – proizvodnja električne energije na mestu korišćenja;

geodiversity [,dʒɪədər've:siti] – *n.* geodiverzitet;

geolectric [,dʒɪər'lɛktrɪk] – *adj.* geoelektričan;

geoelectricity ['dʒɪər'lɛk'trɪsiti] – *n.* geoelektricitet, električna energija koja se dobija pomoću zemljine toploće;

Geographical (Global) Positioning System (GPS) [dʒɪ pr 'es] – *n.* sistem za određivanje položaja pomoću satelita;

Geographical information system (GIS) [dʒɪ ar 'es] – *n.* geografski informacioni sistem;

geographical scope [dʒɪ:a'græfɪkəl 'skəup] – geografski obuhvat;

geological [dʒɪ:a'lɒdʒɪkəl] – *adj.* geološki;

geological storage

geological storage – geološko skladištenje;

geological/geographical information – geološke odnosno geografske informacije (o određenom prostoru);

geothermal [dʒi:əʊθəməl] – *adj.* geotermalni;

geothermal and heat pumps – geotermalne (toplotne) pumpe;

geothermal energy – geotermalna energija;

geothermal gradient – geotermalni gradijent, stepen porasta temperature sa povećanjem dubine;

geothermal power capacity – geotermalni energetski kapacitet;

global ['gləʊbəl] – *adj.* globalno, svetsko, koje se odnosi na ceo svet;

global climate change *n.* – globalne klimatske promene;

Global Environmental Facility (GEF) – Međunarodna institucija za finansijsku podršku u oblasti zaštite životne sredine;

global warming – globalno zagrevanje;

gradient ['greɪdiənt] – *n.* gradient, promena neke veličine u prostoru;

grant [gra:nt] – *n.* donacija, dotiranje;

green [gri:n] – *adj.* zeleno, koje se odnosi na zelenilo ali i (u prenosnom smislu) na prirodu i životnu sredinu;

green action – akcija usmerena na zaštitu prirode i životne sredine, takođe i akcija ozelenjavanja;

green investments – »zelene investicije«, ulaganje u zaštitu unapredjenje životne sredine (na mešati sa green field investments);

greenfield investments – investicije u izgradnju novih postrojenja;

greenhouse ['grɪnhau:s] – staklenik, staklena bašta;

greenhouse effect – efekat staklene baštice;

greenhouse gas emission – emisija gasova staklene baštice;

greenhouse gases – gasovi staklene baštice, gasovi koji pojačavaju efekat staklene baštice;

greenhouse impact – uticaj na efekat staklene baštice;

grid [grɪd] – *n.* mreža, rešetka, električna mreža;

electricity grid – dalekovodna električna mreža;

grid access conditions – uslovi pristupa dalekovodnoj električnoj mreži;

grid rules – pravila korišćenja dalekovodne električne mreže;

grid-connected photovoltaic generation – proizvodnja električne energije fotonaponskim čelijama povezanim u mrežu;

gross [grəʊs] – *adj.* ukupan, bruto;

heat-resistant

gross domestic product (GDP) – bruto domaći proizvod;

gross energy consumption – ukupna energetska potrošnja;

gross national product (GNP) – bruto nacionalni proizvod;

ground [graʊnd] – *n.* uzemljenje, podloga, osnova, tlo;

ground water – podzemna voda;

grounding ['graɪndɪŋ] – *n.* uzemljenje;

ground-level [,graʊnd 'levl] – *adj.* prizemni, na površini zemlje;

ground-level concentration – koncentracija neke supstance u prizemnom sloju;

ground-level ozone – prizemni ozon;

ground-zero [,graʊnd 'zɪərəʊ] – *n.* centar eksplozije;

guidance ['gaɪdəns] – *n.* vođstvo;

H

hamper ['hæmpə] – *v.* sprečiti, kočiti, usporavati;

hamper the use – sprečavati upotrebu nečega;

harm [ha:m] – *n.* šteta, ozleda;

harmful ['ha:mфl] – *adj.* štetan;

harmful effect – štetni uticaj;

harmonize ['ha:mənaɪz] – *v.* harmonizovati, uskladiti;

harness ['ha:nis] – *v.* iskoristiti, uposlitи, angažovati, upregnuti;

harness financial instruments – upotrebiti finansijske instrumente;

hazard ['hæzəd] – *n.* hazard, opasnost, rizik;

shock hazard – opasnost od električnog udara;

hazardous ['hæzədəs] – *adj.* opasan, rizičan;

hazardous substances – opasne supstance;

hazardous waste – opasan otpad;

heat [hi:t] – *n.* toplota;

heat gain – toplotna dobit;

heat loss – toplotni gubitak;

heat transfer – prenos topline;

heat [hi:t] – *v.* grejati, zagrejati;

heater ['hi:tə] – *n.* grejač, bojler;

heating ['hi:tɪŋ] – *n.* zagrevanje;

heat-resistant [,hi:t r'zɪstənt] – *adj.* otporan na zagevanje;

heavy ['hævɪ] – *adj.* težak;

heavy fuel oil – mazut;

heavy metals – teški metali;

heavy water – teška voda;

Helsinki Water Convention – Konvencija o zaštiti i korišćenju prekograničnih vodotokova i međunarodnih jezera, Helsinki 1992;

Hertz (Hz) [hɜːts] – *n.* herc, jedinica za frekvenciju (1/sec);

high ['haɪ] – *adv.* visoko, mnogo, veoma;

high efficiency – visoka efikasnost;

high tension – visoki napon;

high voltage – visoki napon;

high voltage transmission line – visokonaponski dalekovod;

high-tension switch ['haɪ,tɛnʃən 'swɪtʃ] – visokonaponski prekidač;

highlines [haɪ'laɪnz] – *n.* dalekovod;

horsepower (HP) ['hɔ:s,pauə] – *n.* konjska snaga (745.7 vati);

hot dry rock ['hɒt draɪ 'rɒk] – *n.* vruće podzemne stene (kao alternativni izvor energije);

housing ['haʊzɪŋ] – *n.* smeštaj, skladištenje;

hurricane ['hʌrɪkən] – *n.* uragan, tajfun;

hydro ['haɪdrə] – hidro, koji se odnosi na vodu;

hydro energy – hidro energija;

hydroenergetic potential – hidroenergetski potencijal;

hydrocapacity [,haɪdrə kə'pæsɪti] – *n.* raspoložive količine vode;

hydrocarbon [,haɪdrə'kɔ:bən] – *n.* ugljovodonik;

hydroelectric [,haɪdrə ɪ'lektrɪk] – *adj.* hidroelektrični;

hydroelectric power – hidroelektrična energija;

hydro-electric power station – hidroelektrana;

hydro-electricity [,haɪdrə ɪ,lek'trɪsɪti] – *n.* el. energija stvorena u hidroelektrani;

hydrogen (H) ['haɪdrədʒən] – *n.* vodonik;

hydrogen fuel cell *n.* – vodonična čelija;

Industrial Accidents Convention

illumination [ɪ,lju:mi'neɪʃən] – *n.* rasveta, osvetljenje;

impact ['ɪmpækɪt] – *n.* uticaj, delovanje, učinak, udar, sudar;

environmental impact assessment – procena uticaja na životnu sredinu;

impetus ['ɪmpitəs] – *n.* podsticaj, stimulans;

implement ['ɪmplément] – *v.* primeniti, implementirati;

implementation [,ɪmplə'men'teɪʃən] – *n.* sprovodenje, izvršenje, primena, implementacija;

implementation of agreement – primena sporazuma;

implementation of reform – primena reforme;

implementation of requirements – primena uslova;

proper implementation – ispravna implementacija;

rules of implementation – pravila implementacije;

import ['ɪmpɔ:t] – *n.* uvoz, uvozna roba;

impoundment [impaundmənt] – *n.* količina vode koju drži brana, nasip ili druga veštačka barijera;

in situ [ɪn'situ:] – *adv.* na mestu, na svom uobičajenom, prirodnom ili prvobitnom mestu;

in-situ combustion – sagorevanje na licu mesta;

in-situ gasification – pretvaranje uglja u sintetički gas na nalazištu;

incentive [ɪn'sentɪv] – *n.* podsticaj;

incineration [ɪn,sɪnə'reɪʃən] – *n.* sagorevanje, kontrolisano spaljivanje;

incinerator [ɪn'sɪnəreɪtə] – *n.* uređaj (peć) za sagorevanje;

incremental [ɪn'kra'mental] – *adj.* inkrementalan, postepen;

incremental costs – rastući troškovi;

incumbent [ɪn'kʌmbənt] – *adj.* trenutno aktivni (službenik), na funkciji;

indigenous [ɪn'dɪdʒɪnəs] – *adj.* domaći, autohton, starosedelački;

indigenous community – autohtona zajednica;

indigenous energy resources – sopstveni energetski resursi (jedne zemlje);

indigenous renewable energy sources – sopstveni obnovljivi izvori energije;

Industrial Accidents Convention – Konvencija o prekograničnim efektima industrijskih akcidenata, Helsiniki 1992;

inexhaustible

- inexhaustible** [ɪnɪg'zɔ:stɪbl] – **adj.** neiscrpan, koji se ne može potrošiti;
- inflammable** [ɪn'flæməbəl] – **adj.** zapaljiv;
- infrared (IR)** ['ɪnf्रəred] – **adj.** infracrvan;
- infrared radiation** – infracrveno zračenje;
- infrastructure** ['ɪnf्रə,strʌktʃə] – **n.** infrastruktura;
- initiative** [ɪ'nɪʃətɪv] – **n.** inicijativa;
- across-the-board initiative** – inicijativa koja uključuje više partnera (zemalja), koja prevaziđa granice jedne oblasti;
- inphase** ['ɪnfəfəz] – **n.** fazno slaganje, istofaznost;
- insolation** [,ɪnsjə'lेɪʃən] – **n.** insolacija, izlaganje sunčevom zračenju, količina sunčevog zračenja po jedinici površine;
- install** [ɪn'stɔ:l] – **v.** postaviti, instalirati;
- installation** [,ɪnstə'lеɪʃən] – **n.** uvođenje, instaliranje, instalacija, uređaj, postrojenje;
- installed capacity** [ɪn'stɔ:ld kə'pæsəti] – **n.** instalisani kapacitet;
- insulate** ['ɪnsjəleɪt] – **v.** izolovati;
- insulation** [,ɪnsjə'lеɪʃən] – **n.** izolacija;
- interalia** [,ɪntə'rеilіа] – **adv.** između ostalog;
- interchange** ['ɪntətʃeɪndʒ] – **n.** razmena, dogovor između međusobno povezanih strana;
- interconnection (electric utility)** [,ɪntəkə'nekʃən] – **n.** međusobna povezanost, umreženost elektromreža;
- interdependence** [,ɪntədri'pendəns] – **n.** međuzavisnost;
- interdependent** [,ɪntədri'pendənt] – **adj.** međusobno zavisani;
- interference** [,ɪntə'frеrəns] – **n.** interferencija, mešanje;
- interference with the climate system** – uticaj na klimatski sistem;
- interim** ['ɪntərіm] – **adj.** privremeni, provizoran;
- interim report** – privremeni izveštaj;
- intermittent** [,ɪntə'mіtənt] – **n.** isprekidani, na mahove;
- internal** [ɪn'tɔ:nl] – **adj.** unutrašnji;
- internal market** – unutrašnje tržište;
- international** [,ɪntə'næʃənəl] – **adj.** međunarodni, internacionalni;
- international supply and demand** – međunarodna ponuda i tražnja;
- interrestrial** [,ɪntətə'restriəl] – **adj.** zemaljski, poreklom sa zemlje;
- interrestrial ecosystem** – zemaljski ekosistem;
- intrinsic** [ɪn't्रіnsіk] – **adj.** pravi, unutrašnji, bitan, urođen;
- materials with low intrinsic energy content** – materijali sa niskim energetskim sadržajem;

Kyoto Protocol

investment [ɪn'vestmənt] – *n.* ulaganje, investicija;

investment framework – invensticioni okvir;

joint investment – zajednička investicija;

ionising ['aiənaɪzɪŋ] – *adj.* jonizujući;

ionising radiation – jonizujuće zračenje;

IPPC – integrisano sprečavanje i kontrola zagađenja;

issue ['ɪʃu:] – *n.* pitanje, problem, tema za raspravu; produkt;

J

joint [dʒɔɪnt] – *adj.* zajednički, spoj, zglob;

joint action – zajedničke aktivnosti;

joint declaration – zajednička izjava;

joint efforts – združeni napor;

joint operations – zajedničko delovanje;

joint policies – zajedničke politike;

joint venture – zajedničko ulaganje, zajednički poduhvat, preduzeće nastalo zajedničkim ulaganjem;

junction ['dʒʌŋkʃən] – *n.* čvor, mesto spajanja ili grananja, raskrsnica, spajanje vodova;

jurisdiction [,dʒuəris'dɪkʃən] – *n.* nadležnost, jurisdikcija;

beyond ones jurisdiction – izvan nečije nadležnosti;

national jurisdiction – nacionalna, državna jurisdikcija;

K

kerosene ['kerəsi:n] – *n.* kerozin;

kilowatt (kW) [,kiləʊ'wət] – *n.* kilovat, jedinica za merenje snage (1000 vati);

kilowatt-hour (kWh) [,kiləʊwət 'aʊə] – *n.* kilovat-čas;

kilowatt-hour per capita – kilovat-čas po glavi stanovnika;

knock-on effect ['nɒkɒn ɪ'fekt] – *n.* lančani efekat;

know-how ['nəʊuhau] – *n.* znanje, tehnička veština;

Kyoto Protocol – Kjoto protokol uz Okvirnu konvenciju UN o klimatskim promenama (Kjoto, 1997);

L

lack [læk] – *n.* nedostatak, manjak, nestašica;

lag [læg] – *n.* kašnjenje, zaostatak;

lapping ['lægrɪŋ] – *n.* kašnjenje, oblaganje izolacijom;

land ['lænd] – *n.* zemlja, tlo;

landfill ['lændfɪl] – *n.* deponija, prostor za deponovanje čvrstog otpada ili drugog materijala koji se prekriva zemljom;

landfill gas – gas dobijen iz deponije prekrivene zemljom;

landfill gas generator – generator koji radi na gas iz deponije;

landfill site – lokacija deponije;

landline ['lændlain] – *n.* dalekovod, nadzemni vod;

landlocked ['lændlɒkt] – *adj.* zemljom okruženi prostor, (zemlja) koja ne izlazi na more;

landscape ['lændskeɪp] – *n.* predeo, pejzaž, okolina;

energy landscape – raspored energetskih resursa na prostoru;

lapsed time [.læpst 'taim] – *n.* proteklo vreme;

layer ['leɪə] – *n.* sloj;

lay off ['leɪɒf] – *v.* otpustiti;

lead [led] – *n.* olovo;

leaded gasoline ['ledid 'gæsəli:n] – *n.* benzin koji sadrži tertraetil olovo;

leakage ['li:kɪdʒ] – *n.* odvod, curenje, mesto gubitaka;

leakage current – odvodna struja;

leakproof ['li:kpru:f] – *adj.* zaptiven, hermetički;

leaky ['li:ki] – *adj.* nezaptiven, koji propušta;

legislative ['ledzɪslətɪv] – *adj.* zakonodavni, koji se odnosi na donošenje zakona;

legislative measure – zakonodavna mera;

legislative proposal – zakonodavni predlog;

legitimate [lə'dʒɪtɪmət] – *adj.* legitiman, opravdan, dozvoljen;

level ['levəl] – *n.* nivo, stepen;

level of emergency reserves – nivo rezervi za slučaj vanrednih situacija;

level of nuclear safety – nivo nuklearne bezbednosti;

level sense – ispitivanje napona;

low level – niski nivo, niski napon;

liquefied natural gas

leveling ['levəlɪŋ] – *n.* izravnavanje, peganje napona;

liability [laiə'biliti] – *n.* odgovornost, obaveza, dužnost, podložnost;

liabilities – dugovanja, novčane obaveze, pasiva, slabosti;

liable ['laɪəbəl] – *adj.* odgovoran, obavezan, dužan (da plati nešto), podložan, izložen nečemu, sklon, predisponiran;

liable to duty – koji podleže carini;

something is liable to occur – nešto će se verovatno dogoditi;

life [laɪf] – *n.* život, vek, trajanje;

life expectancy – vek trajanja;

life test – test trajnosti;

physical life – tehnički, radni vek;

life cycle [laɪf 'saɪkl] – *n.* životni ciklus;

life cycle assessment – procena životnog ciklusa;

life-cycle cost – troškovi životnog ciklusa;

light [laɪt] – *adj.* lagan, redak;

light-water reactor – reaktor na običnu vodu, lakovodni reaktor;

light [laɪt] – *n.* svetlost, lampa, izvor svetla;

light cell – fotoćelija;

light output – emisija svetla;

lightguide ['laɪtgærd] – *n.* svetlovod;

lighting ['laɪtɪŋ] – *n.* osvetljenje;

lightning ['laɪtnɪŋ] – *n.* munja;

lightning arrestor – gromobran;

lightning conductor – gromobranski odvodnik;

lightning rod – gromobran;

lightning-proof – obezbeđen od udara groma;

lignite ['lɪgnait] – *n.* lignit, mrki ugalj;

limited ['lɪmitid] – *adj.* ograničen;

line [laɪn] – *n.* vod, provodnik, linija;

line binder post – tačka električnog priključka;

line cord – linijski kabl;

line current – linijska struja;

line voltage – napon mreže;

line-to-ground – odvod uzemljenja;

line-to-line – dodirivanje provodnika;

long haul land line – dalekovod;

line loss [laɪn lɒs] – *n.* gubitak u mrežnom prenosu;

liquefied ['lɪkwifaid] – *adj.* tečni, u tečnom stanju;

liquefied natural gas – tečni prirodni gas;

liquid

liquid ['lɪkwɪd] – *adj.* tečan;

liquid biofuel – tečno biogorivo;

liquid gas – tečni gas;

liquidity [lɪ'kwiðiti] – *n.* likvidnost, platežnost;

liquidity on gas and electricity markets – likvidnost na tržištu gasa i el. energije;

live [laiv] – *adj.* pod naponom;

live wire – provodnik pod naponom, fazni provodnik;

loan [ləʊn] – *n.* zajam;

loan subsidy – dotacija, novčana pomoć, subvencija;

lode [ləʊd] – *n.* izolovana žica, depozit, ležište;

long-distance [lɒŋ 'distəns] – *adj.* dalekovodni, na daljinu;

long distance power supply – prenošenje energije na velike daljine;

long-distance network – dalekovodna mreža;

longhole ['lɒŋhəʊl] – *n.* duboka bušotina;

long-term ['lɒŋ tɜːm] – *adj.* dugoročan;

long-term plan – dugoročni plan;

loss [lɒs] – *n.* gubitak;

line losses – mrežni gubici, gubici u prenošenju i distribuciji energije;

losses – električna energija ili kapacitet koji je potrošen u normalnom funkcionisanju energetskog sistema;

low ['ləʊ] – *adj.* nisko, slabo, malo;

low carbon technology – tehnologija sa niskim sadržajem ugljenika;

low-carbon energy sources – energetski resursi sa niskim sadržajem ugljenika;

low-emission – slabo zračenje, emisija niske koncentracije;

low-emission vehicles – vozila koja ispuštaju male količine štetnih materija;

low-lying coastal country – zemlja sa niskim priobaljem;

low-lying country – zemlja sa niskom nadmorskom visinom;

low-sulphur liquid fuels – tečna goriva sa niskim procentom sumpora;

LPG (liquid propane gas) [el pi:'dʒi:] – *n.* tečni propan;

lubricant ['lu:bri:kənt] – *n.* mazivo;

lubricating oil – ulje za podmazivanje;

lumen (lm) ['lu:mən] – *n.* jedinica svetlosnog fluksa;

luminance ['lu:minəns] – *n.* osvetljenost;

lux (lx) [lʌks] – *n.* jedinica osvetljenosti;

moisture

M

maintenance ['meɪntənəns] – *n.* održavanje, izdržavanje;

maintenance of equipment – održavanje opreme;

malfunction [mæl'fʌŋkʃən] – *n.* otkaz, loša funkcija;

mandate ['mændeɪt] – *n.* mandat, punomoć, ovlašćenje;

manifold ['mænɪfəuld] – **adj.** višestruki;

manifold options – višestruke mogućnosti;

manure [mə'njuə] – *n.* stajsko đubrivo;

artificial manure – veštačko đubrivo;

manure application – primena đubriva;

marine ecosystem [mə'rei:n 'i:kəʊ,sistəm] – *n.* morski ekosistem;

market ['ma:kɪt] – *n.* tržište;

home market – domaće tržište;

market based price – tržišna cena, cena na konkurentnom tržištu;

market failure – propast, propadanje, krah tržišta (berze);

market opening – otvaranje tržišta;

market price – tržišna cena;

market replication – uvećavanje, proširenje tržišta, osvajanje novog tržišta;

marsh gas [ma:ʃ 'gæs] – *n.* močvarni gas;

meantime ['mi:ntaɪm] – *n.* međuvreme;

measuring ['meʒərɪŋ] – *n.* merenje, ispitivanje;

megawatt hour (MWh) [,megəwɔ:t 'auə] – *n.* megavat čas;

mercury (Hg) ['mɜ:kjəri] – *n.* živa (metal);

merit ['merɪt] – *n.* zasluga, prednost;

metal waste [,metl 'weɪst] – *n.* metalni otpad;

methane ['mi:θeɪn] – *n.* metan, močvarni gas;

methane emissions – emisije metana;

methanol ['meθənɒl] – *n.* metanol, metil alkohol;

metre, meter ['mi:tə] – *n.* metar, merni uređaj (strujomer);

minimize ['mɪmɪzaɪz] – **v.** minimizirati, umanjiti;

mitigate ['mɪtɪgeɪt] – **v.** ublažiti, olakšati;

mitigating circumstances – olakšavajuće okolnosti;

mitigation [,mɪti'geɪʃən] – *n.* ublažavanje;

moisture ['mɔɪstʃə] – *n.* vlaga, vlažnost;

monitor ['mɔnɪtə] – *n.* monitor, indikator, kontrolni uređaj;

monitor ['mɔnɪtə] – *v.* nadzirati;

monitoring ['mɔnɪtərɪŋ] – *n.* praćenje, kontrola, nadzor, monitoring;

monitoring progress – praćenje, kontrola napretka;

monopoly [mə'nɔpəli] – *n.* monopol;

Montreal Protocol – Montrealski protokol o supstancama koje oštećuju ozonski omotač, 1987;

multilateral [,mʌltɪ'lætərəl] – *adj.* multilateralni;

multilateral agreement – višestrani sporazum;

multilateral mechanism – multilateralni mehanizam;

multilateral treaty – višestrani ugovor;

municipal [mju:'nɪsɪpəl] – *adj.* koji se odnosi na opština ili opštinske vlasti, opštinski;

municipal sewage – gradska kanalizacija;

municipal solid waste (MSW) – gradski čvrsti otpad;

municipality [mju:,nɪsɪ'pælitɪ] – *n.* opštinska uprava, uprava grada;

N

naphtha ['næfθə] – *n.* nafta, primarni benzin;

national ['næʃənəl] – *adj.* državni, nacionalni;

national annual emissions – godišnje emisije (štetnih gasova) jedne države;

national energy regulator – državna institucija nadležna za regulaciju u oblasti energetike;

national grid operator – institucija ovlašćena za upravljenje elektromrežom na nivou države;

natural ['nætʃərəl] – *adj.* prirodni, koji se odnosi na prirodu;

natural gas – prirodni gas;

natural gasoline – prirodni benzin;

natural law – prirodno pravo;

natural resources – prirodni resursi, prirodna bogatstva;

natural uranium resources – prirodni resursi uranijuma;

necessity [nə'sesəti] – *n.* nužnost, neminovnost;

neglect [nɪ'glekt] – *n.* nemar, nepažnja;

negotiation [nɪ,gəʊʃi'eɪʃən] – *n.* pregovaranje;

network ['netwɜ:k] – *n.* mreža, umrežavanje, splet;

nonsparking

- district heating/cooling network** – lokalna mreža za grejanje/rashlađivanje;
- network access** – pristup mreži;
- network capacity** – kapacitet mreže;
- network operator** – operater mreže, mrežni operater;
- neutralisation** [nju:tələz'ēfən] – *n.* neutralizacija, poništavanje;
- nitrogen (N)** ['naɪtrədʒən] – *n.* azot;
- nitrogen oxide (NOx)** – sve vrste azotnih oksida;
- noise** [noɪz] – *n.* buka, galama;
- noise abatement** – smanjivanje buke;
- noise level** – nivo buke;
- noise pollution** – zagađenje bukom;
- nominal** ['nɒmɪnəl] – *adj.* nazivni, nominalni;
- nominal voltage** – nazivni napon;
- nonageing** [,nɒn'eɪdʒɪŋ] – *adj.* koji ne stari;
- noncombustable** [,nɒn'kəm'bʌstibəl] – *adj.* nesagoriv;
- noncommercial** [,nɒn'kə'mə:s:fəl] – *adj.* nekomercijalan;
- nonconducting** [,nɒn'kən'dʌktɪŋ] – *adj.* neprovodljiv;
- nonconductive** [,nɒn'kən'dʌktɪv] – *adj.* neprovodljiv;
- noncontact** [,nɒn'kɔntækt] – *adj.* bezkontaktni;
- nonconventional** [,nɒn'kən'venʃənl] – *adj.* nekonvencionalni, nestandardni;
- nondestructive** [,nɒndɪ'strʌktɪv] – *adj.* neuništiv, nerazoriv;
- non-discriminatory** [,nɒn dɪ'skrɪmɪnətəri] – *adj.* nediskriminišući, fer, objektivan;
- non-discriminatory network access** – ravnopravan pristup mreži;
- non-energy crops** ['nɒn ,enədʒi 'krɒps] – *n.* biljne kulture koje se ne mogu koristiti za proizvodnju energije;
- nonflammable** [,nɒn'flæməbəl] – *adj.* nezapaljiv;
- nonfunctional** [,nɒn'fʌŋkʃənl] – *adj.* nefunkcionalan;
- non-governmental body** [,nɒn ,gʌvə'mentl 'bɒdi] – *n.* nevladino telo;
- noninductive** [,nɒnɪn'dʌktɪv] – *adj.* neinduktivni;
- non-nuclear energy** [,nɒn'nju:kliə'enədʒi] – *n.* nenuklearna energija;
- nonreactive** [,nɒnri'eæktɪv] – *adj.* nereaktivna;
- non-renewable** [,nɒn ri'nju:əbəl] – *adj.* koji se ne obnavlja, neobnovljiv;
- non-renewable energy resources** – neobnovljivi izvori energije;
- nonsparking** [,nɒn'spa:kiŋ] – *adj.* nevarnični;

notably ['nəʊtəblɪ] – **adv.** naročito, posebno;

notification [,nəʊtɪfi'keɪʃən] – **n.** saopštenje, notifikacija;

no-voltage [nəʊ'vevʌltɪdʒ] – **n.** nulti napon;

NOx – grupni naziv za azotove okside;

nuclear ['nju:klaɪə] – **adj.** nuklearni;

nuclear accident – nuklearni akcident;

nuclear energy – nuklearna energija;

nuclear fission – nuklearna fisija;

nuclear fuel – nuklearno gorivo;

nuclear installation – nuklearno postrojenje;

nuclear power – nuklearna energija;

nuclear safety – nuklearna bezbednost, sigurnost;

nuclear waste – nuklearni otpad;

O

observe [ə'b'zɜ:v] – **v.** posmatrati, paziti na nešto;

obsolete ['ɒbsəli:t] – **adj.** zastareo, suvišan, neupotrebljiv;

obstruction [ə'b'strʌkʃən] – **n.** prepreka, opstrukcija, smetnja;

occur [ə'kɜ:] – **v.** dogoditi se, desiti se;

ocean ['əʊʃən] – **n.** okean;

ocean currents – morske struje;

ocean thermal energy – termalna energija okeana;

octane ['ɒktēn] – **n.** oktan, oktanski broj;

offshore [,ɒf 'fɔ:] – **adv.** van linije obale, dalje od matične obale (države);

off-shore company – ofšor kompanija;

off-shore wind – vetar koji dolaze sa mora;

oil [oɪl] – **n.** nafta, ulje;

oil company – naftna kompanija;

oil consuming/producing countries – zemlje proizvođači/potrošači nafte;

oil consumption – potrošnja nafte;

oil demand – potražnja za naftom;

oil pipe-line – naftovod;

oil reserves – zalihe nafte;

oil tanker – naftni tanker;

overcome

oil terminal – naftni terminal, mesto za istovar nafte;

vegetable oil – biljno ulje;

omnipresent [,ɒmnɪ'prezənt] – **adj.** sveprisutni, svuda prisutni;

ongoing process ['ɒn,gəʊɪŋ 'prəʊses] – **n.** proces koji je u toku;

opaque [əʊ'peɪk] – **adj.** neprovidan, neproziran;

OPEC – Organizacija zemalja izvoznica naftе;

operable ['ɒpərəbəl] – **adj.** operativan;

operating expenses ['ɒpəreɪtɪŋ ɪk'spensɪz] – **n.** troškovi rada, troškovi eksploracije;

operational [,ɒpə'reɪʃənəl] – **adj.** radni;

optimize ['ɒptɪmaɪz] – **v.** optimizovati;

organic matter [ɔ:gænɪk 'mætə] – **n.** organska materija;

Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) – Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj;

Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) – Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS);

origin [ə'rɪdʒɪn] – **n.** poreklo, izvor, početak, ishodište;

out [aut] – **adv., prep.** van, izvan, izlazni;

out of balance – neuravnotežen;

out of order – van upotrebe;

outage ['autɪdʒ] – **n.** prekid snabdevanja električnom energijom;

outbound ['autbaʊnd] – **adj.** izlazni;

outbreak ['autbreɪk] – **n.** izbijanje;

outcome ['autkʌm] – **n.** posledica, rezultat, ishod;

outdoor [,aut'do:] – **adj.** spoljni, spoljašni;

Outer Continental Shelf ['autə,kɔntrɪ'nentl 'ʃelf] – **n.** epikontinentalni pojас;

outfit ['autfit] – **n.** oprema, opremanje, društvo;

outlet ['autlet] – **n.** izlaz, otvor, ispust, utičnica;

output ['autput] – **n.** izlazni rezultat;

outsourcing ['aut,sɔ:sɪŋ] – **n.** spoljno saradništvo, izvršavanje posla sa udaljene lokacije;

outweigh [aut'wei] – **v.** nadjačati, pretegnuti, prevagnuti;

over ['əvə] – **adv., prep.** preko, iznad;

over capacity – prekoračenje kapaciteta;

over voltage – previsok napon;

overage [əʊvə'eɪdʒ] – **adj.** prestareo, zastareo;

overburden [,əʊvə'bɜ:dn] – **n.** preopterećenje;

overcharge [,əʊvə'tʃa:dʒ] – **n.** preopterećenje, preplatiti;

overcome [,əʊvə'kʌm] – **v.** savladati, prevladati;

overconsumption

overconsumption [,əʊvəkən'sʌmpʃən] – *n.* prekomerna potrošnja;

overconsumption of electricity – prekomerna potrošnja struje;

overcurrent [,əʊvə'kʌrənt] – *n.-* strujno preopterećenje;

overdose ['əʊvədəʊs] – *n.* prekomerna doza;

overestimate [,əʊvə'r'estɪmət] – *v.* preceniti;

overall weir ['əʊvə,weɪr] – *n.* prelivna brana;

overgeneration ['əʊvə,dʒenə'reɪʃən] – *n.* prekomerna proizvodnja;

overground ['əʊvəgraʊnd] – *adj.* nadzemni;

overhead line ['əʊvə,hed 'laɪn] – *n.* vazdušni vod;

overheat [,əʊvə'hi:t] – *v.* pregrijati;

overload [,əʊvə'ləud] – *n.* preopterećenje;

overproduciton [,əʊvəprə'dʌkʃən] – *n.* prekomerna proizvodnja;

overrating voltage [,əʊvə'reɪtɪŋ 'vɔːltɪdʒ] – *n.* napon veći od proračunatog;

oxygen (O) ['ɒksɪdʒən] – *n.* kiseonik;

oxygenation [,ɒksɪdʒə'neɪʃən] – *n.* oksigenacija;

ozone (O₃) ['əʊzəʊn] – *n.* ozon;

ozone depleting substances – supstance koje oštećuju ozonski omotač;

ozone depletion – oštećenje (smanjenje) ozonskog omotača;

ozone layer – ozonski sloj;

Ozone Convention – Bečka konvencija o zaštiti ozonskog omotača, Beč, 1985;

P

particulate matter (PM) [pə'tikjuleɪt 'mætə] – *n.* određeni slučaj, pitanje;

passive ['pæsɪv] – *adj.* pasivan, neaktivovan, nepokretan;

passive cooling techniques – pasivne tehnike hlađenja;

passive solar energy – pasivna solarna energija, tj. direktna toplotna i svetlosna energija sunca;

passive solar system – pasivni sistem za solarno grejanje;

peak [pi:k] – *n.* maksimum, vrh;

peak demand ['pi:k dɪ'ma:nd] – *n.* vršna potražnja (energije);

peak load ['pi:k 'ləud] – *n.* vršno opterećenje, najveća potražnja el. energije u određenom vremenskom periodu;

pilot phase

peak load power plant – el. centrala koja se koristi za proizvodnju dodatne el. energije tokom perioda maksimalnog opterećenja mreže;

penal ['pi:nl] – **adj.** kazneni, krivični;

penal provisions – kaznene odredbe;

penalty ['penlti] – **n.** kazna;

penetrate ['penetret] – **v.** prodreti, osvojiti;

penetrate a new market – prodreti (ući) na novo tržište;

performance [pə'fɔ:məns] – **n.** performansa, radni režim, radni učinak;

period ['priəriəd] – **n.** period, rok;

periodic [,priəri'ɒdɪk] – **adj.** periodičan, povremen;

periodic refinement – periodično prečiščavanje;

permanent ['pɜ:mənənt] – **adj.** trajan, stalan;

permissible [pə'mɪsɪbəl] – **adj.** dozvoljen;

permissible consumption – dozvoljena potrošnja;

permission [pə'mɪʃən] – **n.** dozvola;

permit ['pə:mit] – **n.** dozvola;

work permit – radna dozvola;

persistance [pə'sistəns] – **n.** postojanost;

persistant [pə'sistənt] – **adj.** istrajjan;

persistant organic pollutants (POPs) – postojane ogranske zagađujuće supstance;

persuant (to) [pə'sju:ənt] – **adj.** koji sledi iz, koji je u skladu sa;

measures taken pursuant to convention – preduzete mere u skladu sa konvencijom;

petrochemical [,petrəʊ'kemɪkəl] – **adj.** petrohemski;

petrol ['petrəl] – **n.** benzin;

petrol-fuelled engine ['petrəl 'fju:əld 'endʒin] – **n.** motor na benzin;

pH [pi: 'ertʃ] – pH vrednost, mera kiselosti;

phase [feɪz] – **n.** faza, stupanj;

phase out – postupno izbaciti iz;

phasing control ['feɪziŋ kən'trəul] – **n.** regulacija faze;

photocell [fəʊtəʊ'l'sel] – **n.** fotoćelija;

photovoltaic (PV) [,fəʊtəʊ vəʊ'l'taik] – **adj.** fotovoltni;

solar photovoltaics – solarna fotoćelija;

physical environment ['fɪzɪkəl ɪn'veɪrənmənt] – **n.** fizičko okruženje;

pillar ['pɪlə] – **n.** stub, oslonac, potpora;

pilot ['paɪlət] – **adj.** pilot, probni;

pilot phase – pilot faza, probni period;

- pilot project** – pilot projekat;
- pipe** [paɪp] – *n.* cev, cevovod;
- pipe-line** ['paɪp-lain] – *n.* cevovod, gasovod;
- plant** [pla:nt] – *n.* postrojenje, mašinerija; biljka;
- hydropower plant** – hidrocentrala;
- industrial plant** – industrijsko postrojenje;
- wind power plant** – el. centrala na vетар;
- plant** [pla:nt] – *n.* postrojenje, fabrika, pogon; biljka;
- plug** [plʌg] – *n.* utikač, čep; sonda;
- pluvial** ['plu:vɪəl] – *adj.* kišni, kišovit;
- polarity** [pə'lærɪti] – *n.* polaritet;
- single polarity** – jednosmerni napon;
- policy range** ['pɒlɪsi 'reɪndʒ] – obuhvat politike delovanja;
- pollution** [pə'lju:ʃən] – *n.* zagađenje;
- high urban atmosphere pollution** – visoko aerozagađenje u gradskoj sredini;
- population** [,pɒpjʊlə'leɪʃən] – *n.* naseljenost, broj stanovnika;
- overpopulation** – prenaseljenost;
- post** [pəʊst] – *n.* stub, bandera, položaj, funkcija;
- post** [pəʊst] – nakon;
- postpone** [pəʊs'pəʊn] – *v.* odgoditi, odložiti, pomeriti (u smislu vremena);
- potential** [pə'tenʃəl] – *adj.* potencijalan, moguć;
- potential radiological hazard** – potencijalni radiološki rizik;
- power** ['paʊə] – *n.* moć, snaga;
- have the power to take decisions** – biti ovlašćen za donošenje odluka;
- power authorities** – tela koja imaju javna ovlašćenja u oblasti energetike;
- power control** – razdelnik napajanja;
- power failure** – nestanak električne energije;
- power outage** – nestanak električne energije;
- power plant** – električna centrala, elektrana, energana;
- power pool** – dva ili više povezanih proizvođača električne energije;
- power supply** – snabdevanje električnom energijom, napojna jedinica;
- power system** – elektroenergetski sistem;
- power transformer** – mrežni transformator;
- power up** – staviti pod napon, uključiti;
- within ones powers and competencies** – u granicama nečijih moći i nadležnosti;

project proposal

precautionary measures [pri'kɔ:ʃənəri 'meʒəz] – *n.* mere opreza;

precipitation [prə,sɪpi'teɪʃən] – *n.* atmosferske padavine, taloženje;

predictability [pri'diktə'biliti] – *n.* predvidljivost, očekivanost;

predictable [pri'diktəbəl] – *adj.* predvidljiv, koji se može očekivati;

predictable investment framework – predvidljiv, očekivani investicioni okvir;

prediction [pri'dɪkʃən] – *n.* predviđanje, prognoza;

prefabricated [pri:'fæbrɪkeɪtɪd] – *adj.* montažni;

prefabrication [pri:,fæbri'keɪʃən] – *n.* prefabrikacija;

pre-feasibility study [pri,fi:zi'biliti 'stʌdi] – *n.* preliminarna studija izvodljivosti;

preheating [pri'hi:tɪŋ] – *n.* predgrevanje;

prepaid [pri'peɪd] – *adj.* unapred plaćen;

preparation [,prepə'reɪʃən] – *n.* priprema;

preservation [,prezə'verʃən] – *n.* očuvanje;

pressure ['preʃə] – *n.* pritisak;

pressurized water reactor – reaktor sa vodom pod pritiskom;

pretreatment [pri'tri:tment] – *n.* prethodni postupak, prethodna obrada;

prevent [pri'vent] – *v.* spričiti, preduprediti;

probability [,prəbə:biliti] – *n.* verovatnoća;

processing ['prəʊsesɪŋ] – *n.* prerada, obrada;

procurement [prə'kjūəmənt] – *n.* nabavka;

public procurement – javna nabavka;

producer nation [prə'dju:sə 'neɪʃən] – *n.* država proizvođač;

production [prə'dʌkʃən] – *n.* proizvodnja, stvaranje;

prognosis [prɒg'nəʊsis] – *n.* prognoza, predviđanje;

prohibit [prə'hɪbit] – *v.* zabraniti;

prohibitive costs – preterana cena;

prohibition [,prəʊhɪ'bɪʃən] – *n.* zabrana, prohibicija;

prohibition of operation – zabrana operacije, aktivnosti;

project ['prɒdʒekt] – *n.* projekat;

prone (to) [prəʊn] – *adj.* sklon nečemu, podložan nečemu;

propagate ['prɒpəgeɪt] – *v.* širiti se, rasprostirati se, razmnožavati se;

propane ['prəʊpeɪn] – *n.* propan gas;

propellant [prə'pelənt] – *n.* raketno gorivo, gas koji se koristi u sprej–bocama ili bocama pod pritiskom za raspršivanje;

proposal [prə'pəʊzəl] – *n.* predlog, ponuda;

project proposal – predlog projekta;

propose [prə'pəuz] – *v.* predložiti, izneti plan, staviti na diskusiju;

propose amendment – predložiti amandman;

protection [prə'tekʃən] – *n.* zaštita, obezbeđenje;

protection measures – mere zaštite;

protectionism [prə'tekʃənizəm] – *n.* protekcionizam;

protocol ['prəutəkəl] – *n.* protokol;

provide [prə'veard] – *v.* dobaviti, obezbediti, isporučiti;

provider [prə'veardə] – *n.* snabdevač, isporučilac, provajder;

proximity [prək'simɪti] – *n.* blizina;

public ['pʌblɪk] – *adj.* javni, opšti;

make public – obznaniti, razglasiti;

public authority – javna vlast;

public awareness – javna svest, svest javnosti;

public health – javno zdravlje;

public hearing – javna rasprava;

public participation – učeće javnosti;

public security – javna bezbednost;

public service – javna ili državna služba;

public ['pʌblɪk] – *n.* javnost;

public concerned – zainteresovana javnost, javnost koje se nešto tiče;

pulp [pʌlp] – *n.* pulpa, kaša;

pulse [pʌls] – *n.* impuls, puls;

pulverise [pʌlvəraɪz] – *v.* pretvoriti u prah;

pump [pʌmp] – *n.* pumpa, crpka, pumpanje;

pump [pʌmp] – *v.* pumpati, crpsti;

pumped hydro electric storage – reverzibilna hidroelektrana;

pumpage ['pʌmpɪdʒ] – *n.* količina ispumpane tečnosti;

pumpdown ['pʌmpdaʊn] – *n.* crpljenje, ispumpavanje;

pumper ['pʌmpər] – *n.* naftni izvor sa pumpom;

pumping ['pʌmpɪŋ] – *n.* pumpanje, crpljenje;

purchase ['pɜ:tʃəs] – *v.* kupiti, nabaviti, pribaviti;

purification [,pjʊərifɪ'keɪʃən] – *n.* prečišćavanje;

PV, photovoltaic ['fəʊtəvə, vəʊl'taɪk] – *adj.* fotovoltažni;

PV cell, photovoltaic cell – fotovoltažna ćelija, fotoćelija;

PV roof and facade campaign – kampanja za korišćenje krovova i fasada za montažu fotonaponskih panela;

pyrolysis [pi'rɒlɪsɪs] – *n.* piroliza;

average daily rate of consumption

Q

qualified staff ['kwɔ:lifaid 'sta:f] – *n.* osposobljeno osoblje;

quality ['kwɔ:lit̩] – *n.* kvalitet, svojstvo;

air quality – kvalitet vazduha;

environmental quality – kvalitet životne sredine;

fuel quality – kvalitet goriva;

quality assurance – obezbeđivanje kvaliteta;

quality standard – standard kvaliteta;

quantity ['kwɔ:nt̩iti] – *n.* kvantitet, količina;

R

radial ['reɪdiəl] – *adj.* radijalni, zrakast;

radial stacker – radilano odlaganje;

radiation [,reɪdi'eɪʃən] – *n.* zračenje, isijavanje, radijacija;

ionizing radiation – ionizujuće zračenje;

radiation protection – zaštita od radioaktivnog zračenja;

radioactive [,reɪdiəʊ'æktrɪv] – *adj.* radioaktivna;

radioactive waste management – upravljanje radioaktivnim otpadom;

radiological [reɪ'diə'lɒdʒɪkəl] – *adj.* radiološki, u vezi radioaktivnosti, u vezi sa zračenjem;

radiological consequences – radiološke posledice;

radiological emergency – radiološka opasnost;

radon (Rn) ['reɪdɒn] – *n.* radon (prirodni radioaktivni gas);

rail tank car ['reɪl tæŋk 'ka:] – *n.* železnički vagon–cisterna;

rainfall ['reɪnfɔ:l] – *n.* količina kišnih padavina;

rainwater ['reɪnwo:tə] – *n.* kišnica;

range [reɪndʒ] – *n.* raspon, domet, daljina, opseg;

rapid ['ræpid] – *adj.* brz;

rarefaction [reə'fækʃən] – *n.* razređivanje;

rate [reɪt̩] – *n.* stopa, nivo, rata, brzina, omer;

average daily rate of consumption – prosečna dnevna stopa potrošnje;

rated ['reɪtid] – **adj.** nazivni, nominalni, procenjeni;

rated capacity – nominalno opterećenje;

rated current – nazivna struja;

rated frequency – nominalna frekvencija;

rated load – nominalno opterećenje;

rated voltage – nazivni napon;

ratification [,rætɪfɪ'keɪʃən] – **n.** ratifikacija, potvrđivanje;

rating ['reɪtɪŋ] – **n.** ocena, procena vrednosti, rang, rejting;

put on rating – rangirati;

raw [rɔ:] – **adj.** sirov, čist, bez primesa;

raw fuel – prirodno (neprerađeno) gorivo;

raw material – sirovina;

reaction [ri'ækʃən] – **n.** reakcija, povratna sprega;

reactivate [ri'æktrɪveɪt] – **v.** reaktivirati, ponovo aktivirati;

reactive [ri'æktrɪv] – **adj.** reaktivran;

reactor [ri'æktər] – **n.** reaktor;

reactor core – reaktorsko jezgro;

reaffirm [,ri:ə'fɜ:m] – **v.** nanovo istaći, potvrditi, reaffirmisati;

real cost [ji:ld] – **n.** realni troškovi, stvarna cena;

realisation [,rɪəlɪəz'zeɪʃən] – **n.** realizacija, ispunjavanje, ostvarivanje;

reallocation [ri'ælə'rekeɪʃən] – **n.** preraspodela;

rear [rɪə] – **v.** podizati, gajiti (životinje), uzugajati (biljke);

system for intensive rearing – sistem za intenzivno uzugajanje;

reasonable ['ri:zənəbəl] – **adj.** razuman, podnošljiv, prihvatljiv, smislen;

recall [rɪ'kɔ:l] – **v.** opozvati, vratiti, prisetiti se;

recipient [rɪ'sipiənt] – **n.** primalac, recipijent;

reception [rɪ'sepʃən] – **n.** prijem;

receptive [rɪ'septɪv] – **adj.** sposoban da prima, koji prima;

recharge [rɪ:tʃɑ:dʒ] – **v.** ponovo puniti;

rechargeable [rɪ:tʃɑ:dʒəbəl] – **adj.** punjiv, akumulatorski;

reciprocal [rɪ'sɪprəkəl] – **adj.** uzajaman, obostran, recipročan;

on a reciprocal basis – na uzajamnoj osnovi;

recirculate [rɪ'sɜ:kjuleɪt] – **v.** recirkulisati;

reclosure [rɪ'kləʊzə] – **n.** ponovno uključenje, samouključenje;

reconnect [rɪkə'nekt] – prespojiti, ponovo spojiti;

reconstruction [,ri:kən'strʌkʃən] – **n.** rekonstrukcija, obnavljanje;

reconversion [,rɪkən'venʃən] – **n.** ponovna konverzija, preobražaj;

record ['rekɔ:d] – **n.** zapis, beleška;

regional

recover [rɪ'kʌvə] – **v.** obnoviti, povratiti, ponovo uspostaviti;

recovered energy – ponovo iskoris̄ena energija;

recovery [rɪ'kʌvəri] – **n.** oporavak, regeneracija, povraćaj;

cost recovery – povraćaj troškova;

recovery time – vreme oporavka (sistema);

rectify ['rektafi] – **v.** ispraviti, popraviti;

recuperate [rɪ'kjju:pəreɪt] – **v.** oporaviti, obnoviti;

recycler [ri:'saɪklər] – **n.** postrojenje za reciklažu;

recycling [ri:'saɪklɪŋ] – **n.** recikliranje, reciklaža;

reduce [rɪ'dju:s] – **v.** smanjiti, umanjiti;

reduction [rɪ'dʌkʃən] – **n.** smanjenje, redukcija;

redundancy [rɪ'dʌndənsi] – **n.** redundancija, višak, rezerva, višak radne snage;

re-emit [rɪ'mɪt] – **v.** reemitovati;

refer (to) [rɪ'fɜ:] – **v.** odnositi se (na);

efforts referring to – napor u smjeru na;

reference ['refərəns] – **n.** referenca, pozivanje (na), preporuka, etalon, standard;

reference book – priručnik;

reference data – referentni podaci;

reference point – referentna tačka;

terms of reference (ToR) – opšti opis poslova i zadataka, projektni zadatak;

with reference to – u vezi sa;

refine [rɪ'faɪn] – **v.** rafinisati, preraditi, prečistiti;

refining company/industry – kompanija/industrija koja se bavi rafinisanjem nafte;

refinement [rɪ'faɪnmənt] – **n.** prečišćavanje, rafiniranje, poboljšavanje;

refinery [rɪ'faɪnəri] – **n.** rafinerija;

refinery feedstocks – materijal za preradu u rafineriji;

refrigerant [rɪ'frɪdʒərənt] – **n.** sredstvo za hlađenje;

refuel [,ri:'fjuəl] – **v.** ponovo napuniti gorivo, dopuniti;

refurbish [,ri:'fɜ:bɪʃ] – **v.** popraviti, preraditi;

regard [rɪ'ga:d] – **n.** obzir, pažnja;

regardless – nezavisno od, bez obzira na;

with regard to – u vezi sa;

regenerate [rɪ'dʒenəreɪt] – **v.** regenerisati, obnoviti;

region ['ri:dʒən] – **n.** region;

regional ['ri:dʒənəl] – **adj.** regionalni;

subregional – podregionalni;

subregional level – podregionalni nivo;

regulation [rɪ'gjʊlə'reɪʃn] – **n.** pravilnik, regulativa;

regulator ['regjulerɪtə] – **n.** regulator, zakonodavac, onaj koji donosi regulativu;

regulatory [,rɛgjə'lɛrit̬əri] – **adj.** koji uređuje, propisuje, reguliše;

regulatory framework – pravni okvir;

rehabilitate [,rɪ'hæbɪlɪteɪt] – **v.** sanirati;

reheat [,rɪ'hi:t] – **v.** ponovo grejati, dogrejati;

reinforce [,rɪ:infɔ:s] – **v.** pojačati, ojačati;

reinforced concrete – armirani beton;

reiterate [rɪ:'ɪtəreɪt] – **v.** podvući, naglasiti;

release [rɪ'li:s] – **n.** ispuštanje, oslobađanje, razrešenje, ručica ili dugme za otpuštanje;

release of substances – ispuštanje supstanci;

release reduction measures – mere za smanjenje ispuštanja određenih materija;

release [rɪ'li:s] – **v.** pustiti, oslobođiti, objaviti (zvanično) vest ili informacije, ispuštiti u atmosferu, otpustiti sa dužnosti;

reliability [rɪ'læri'bleɪti] – **n.** pouzdanost;

reliable [rɪ'lærbəl] – **adj.** pouzdan;

reliance (on) [rɪ'læns] – **n.** oslanjanje na, zavisnost od;

relief [rɪ'li:f] – **n.** olakšanje, rasterećenje, reljef;

relief valve – odušni ventil;

remediation [rɪ'mi:dɪ'eɪʃn] – **n.** remedijacija, oporavak;

remote [rɪ'meut] – **adj.** udaljen, daljinski, na daljinu;

remote sensing – daljinska detekcija;

remove [rɪ'mu:v] – **v.** ukloniti, odstraniti;

renewable [rɪ'nju:əbəl] – **adj.** obnovljiv;

renewable energy – obnovljiva energija, energija dobijena iz obnovljivih izvora;

Renewable Energy Certificate – sertifikat kojim se potvrđuje da je el. energija dobijena iz obnovljivih izvora (tretira se različito od »klasično« proizvedene el. energije);

renewable energy implementation – primena energije dobijene iz obnovljivih izvora;

renewable energy resources (RES) **n.** – obnovljivi izvori energije;

renewable energy sector – sektor obnovljivih izvora energije;

renewable energy technologies – tehnologije koje se primenjuju u iskorišćavanju obnovljivih izvora energije;

renewable forms of energy – obnovljivi vidovi energije;

retrofitting

renewables [rɪ'nuːəbəlz] – *pl.* grupni naziv za obnovljive izvore energije;

renewables penetration – prodiranje obnovljivih izvora energije na tržište;

repair [rɪ'peə] – *v.* popraviti;

replaceable [rɪ'pleɪsəbl] – *adj.* zamenjiv;

replenishable [rɪ'plenɪʃəbl] – *adj.* koji se može ponovo napuniti, obnoviti;

reporting [rɪ'pɔːtɪŋ] – *n.* izveštavanje;

reprocess [ri'prəʊses] – *v.* ponovo preraditi;

requirement [rɪ'kwaɪəmənt] – *n.* zahtev, uslov, potreba;

power requirements – zahtevna snaga;

safety requirements – bezbednosni zahtevi, uslovi;

rescue ['resku:] – *v.* spasavati;

research [rɪ'sɜːtʃ] – *n.* istraživanje;

research and development (RD, R&D) – istraživanje i razvoj;

research capability – istraživački kapacitet;

reservoir ['rezəvwa:] – *n.* rezervoar, akumulaciono jezero;

resident ['rezidənt] – *adj.* stalan, stalno prisutan, stanovnik;

residual [rɪ'zɪdʒuəl] – *adj.* preostao, ostatak;

residue ['rezidju:] – *n.* ostatak, talog, reziduum;

expected residue – očekivani ostatak;

insoluble residue – nerastvorni ostatak;

resistance [rɪ'zɪstəns] – *n.* otpor, otpornost;

resistor [rɪ'zɪstə] – *n.* otpornik;

resonance ['rezənəns] – *n.* rezonanca;

resource [rɪ'zɔːs] – *n.* resurs, izvor nekog materijala ili sirovine, prirodno bogatstvo, novac, svojina;

human resources – ljudski resursi, kadrovi;

local resources – lokalni resursi;

renewable resources – obnovljivi resursi;

resource tenure – zakonsko pravo da se koristi neki izvor;

respond [rɪ'spɒnd] – *v.* odgovoriti, odazvati se, reagovati;

responsible [rɪ'spɒnsibəl] – *adj.* odgovoran, merodavan;

restoration [,restə'reɪʃən] – *n.* popravak, restauracija, obnova;

retail market [ri:'teɪl 'ma:kɪt] – *n.* maloprodajno tržište, tržište na kome se el. energija prodaje direktno krajnjem korisniku i potrošaču;

retrofitting [,ret्रəʊ'fɪtɪŋ] – *n.* naknadna ugradnja (npr. delova ili opreme) u uređaj ili postrojenje koje je u funkciji, dogradnja;

- reversible** [rɪ've:sɪbəl] – *adj.* povratan, reverzibilan;
- review** [rɪ'veju:] – *n.* revizija, ponovni pregled;
- risk** [rɪsk] – *n.* rizik;
- river bed** [,rɪvə 'bed] – *n.* rečno korito;
- robust** [rə'bʌst] – *adj.* veliki, snažan, krupan, robustan;
- robust legislative initiatives** – zakonodavne incijative velikog zahvata;
- rotation forestry** [rəʊ'teɪʃən 'fɔ:rɪstri] – *n.* periodična sadnja i eksploatacija različitih šumskih kultura u cilju podizanja kvaliteta zemljišta;
- rubbish** ['rʌbɪʃ] – *n.* đubre, otpad;
- biodegradable rubbish** – biorazgradljivi otpad;
- rule** [ru:l] – *n.* pravilo;
- rules of conduct** – pravila ponašanja;
- running** ['rʌnɪŋ] – *adj.* tekući, radni, u radu;

S

- safe** [seif] – *adj.* siguran, zaštićen;
- safe load** – dozvoljeno opterećenje;
- safeguard** ['seifga:d] – *n.* mera bezbednosti;
- safeguard** ['seifga:d] – *v.* zaštitići, osigurati, obezbediti, mera sigurnosti;
- safety** ['serfti] – *n.* bezbednost, sigurnost, obezbeđenje;
- safety guidelines** – smernice o bezbednosti;
- safety hazard** – bezbednosni rizik;
- safety related technical cooperation** – tehnička saradnja u cilju ostvarivanja bezbednosti;
- saline** ['seɪlɪn] – *adj.* slan, koji sadrži so;
- salinity** [sə'lɪnɪtɪ] – *n.* salinitet, sadržaj soli;
- sample** ['sa:mpəl] – *n.* uzorak, primerak;
- sampling** ['sa:mplɪŋ] – *n.* uzimanje uzorka;
- sandstone** ['sændstəʊn] – *n.* peščar;
- satisfy** ['sætɪsfai] – *v.* zadovoljiti;
- saturation** [,sætʃə'reɪʃən] – *n.* zasićenje;
- savings** ['seɪvɪŋz] – *pl.* ušteda, štednja;
- fuel savings** – ušteda u gorivu;

sewage contamination

- scale** [skeɪl] – *n.* skala, nivo, vaga, razmer, lestvica;
on a large scale – u velikoj meri;
on a limited scale – u ograničenoj meri;
- scale up** [skeɪl 'ʌp] – *v.* povećati u određenoj razmeri;
- schedule** ['ʃedju:l] – *n.* lista, spisak, plan, vremenski raspored;
- screening** ['skri:nɪŋ] – *n.* trijaža, skrining;
- sea-bed** [si:'bed] – *n.* morsko dno;
- seal** [si:l] – *n.* zaptivka, spoj, pečat;
- seasonal** ['si:zənəl] – *adj.* sezonski;
seasonal demand – sezonska potražnja;
- seasonal variations in consumption** – sezonske varijacije u potrošnji (najčešće se odnosi na godišnja doba);
- seasonals** ['si:zənəlz] – *n.* sezonska kolebanja;
- sector** ['sektə] – *n.* područje, sektor, deo zemljišta;
fisheries sector – sektor ribolova;
- forestry sector** – sektor šumarstva;
- sectoral approach** – sektorski pristup;
- security** [sɪ'kjʊəriti] – *n.* bezbednost, sigurnost;
security of supply – bezbednost nabavke;
- seep** [si:p] – *v.* curiti, kapati;
- seismic** ['saɪzmɪk] – *adj.* seizmički, u vezi zemljotresa;
- self** [self] – samostalno, automatski;
self-action – automatsko delovanje;
- self-actuated** – samoaktivirajući;
- self-check** – automatska provera;
- self-combustion** – samosagorevanje;
- self-control** – samoregulacija;
- self-ignition** – samopaljenje;
- self-powered** – sa sopstvenim pogonom;
- self-sufficient** – samodovoljan;
- semi-arid area** ['semi-ærɪd 'eəriə] – *n.* polusušna oblast;
- sensitive** ['sensɪtɪv] – *adj.* osetljiv;
- sequestration** [,si:kwi'streɪʃən] – *n.* sekvestracija, odeljenost, isključenje iz, sudska zaplena;
- service** ['sɜ:vɪs] – *n.* služba, usluga, održavanje;
- set up** [set 'ʌp] – *v.* osnovati, ustanoviti;
set up a plan/target – postaviti plan/cilj;
- sewage** ['sju:ɪdʒ] – *n.* kanalizacija, kanalizacione otpadne vode;
- sewage contamination** – zagađenje kanalizacionim otpadnim vodama;

sewage sludge

- sewage sludge** – otpadni kanalizacioni talog;
- sewage treatment** – tretman kanalizacionog otpada;
- sewer** [ˈsju:ər] – *n.* kanalizacija;
- sewer lines** – odvodni kanali;
- sewer system** – sistem kanalizacije;
- shallow** [ˈʃæləʊ] – *adj.* plitak;
- share** [ʃeə] – *n.* ideo, deo, deonica, akcija;
- market share** – ideo na tržištu;
- share of renewable energies** – ideo obnovljivih energetskih resursa;
- shareholder** – akcionar, zainteresovana strana;
- shock** [ʃɒk] – *n.* udarac, potres, udar;
- shock hazard** – opasnost od električnog udara;
- shock wave** – udarni talas;
- shockproof** – otporan na udar;
- shortage** [ˈʃɔ:tɪdʒ] – *n.* nedostatak, oskudica;
- shortfall** [ˈʃɔ:tfa:l] – *n.* slabost, nedostatak, manjkavost;
- supply shortfall** – nedovoljno snabdevanje;
- short-range** [ʃɔ:t ˈreɪndʒ] – *adj.* kratkog dometa;
- short-term** [ʃɔ:t tɜ:m] – *adj.* kratkoročni;
- short-term oil prices** – kratkoročne cene nafte;
- short-term plan** – kratkoročni plan;
- shutdown** [ʃʌtdaʊn] – *v.* obustaviti, isključiti, prekinuti rad;
- side effect** [,saɪd ɪ'fekt] – *n.* sporedni efekat;
- single** [ˈsɪŋgəl] – *adj.* pojedinačan, jednostruk, jedan, jedinstven;
- single European market** – jedinstveno evropsko tržište;
- sink** [sɪŋk] – *n.* kanal, slivnik, odvod, ulegnuće;
- slack coal** [slæk 'kəʊl] – *n.* usitnjeni ugalj;
- slave system** [,sleɪv 'sɪstəm] – *n.* pomoćni (rezervni) sistem;
- sludge** [slʌdʒ] – *n.* talog, mulj;
- smart electricity network** ['smɔ:l ɪ'lek'trɪsiti 'netwɔ:k] – *n.* električna mreža sa samoregulacijom;
- smog** [smɒg] – *n.* smog;
- smoke** [sməʊk] – *n.* dim;
- smoke pipe** – dimnjak;
- smokeless** – bezdimni;
- smokestack** – dimnjak;
- snowmelt** [ˈsnəʊmelt] – *n.* topljenje snega;
- snowstorm** [ˈsnəʊstɔ:m] – *n.* snežna oluja;
- solar** [ˈsəʊlə] – *adj.* sunčani, solarni;

spur

passive solar construction – pasivna solarna konstrukcija;

passive solar techniques – pasivne solarne tehnike;

solar cell – solarna ćelija, fotoćelija;

solar cities – solarna naselja, naselja gde je sunce dominantan izvor energije;

solar collector – solarni kolektor;

solar energy – solarna energija;

solar flux – solarni fluks, fluks (intenzitet) sunčevog zračenja;

solar heating – solarno grejanje;

solar panel – solarni panel, panel sa fotoćelijama;

solar power – solarna energija;

solar radiation – sunčeve zračenje;

solar thermal collector – solarni termalni kolektor;

solar thermal heating – solarno termalno grejanje;

solar thermal heating technology – tehnologija solarnog termalnog grejanja;

solar thermal power – solarna termalna energija;

solar water heater – solarni bojler za zagrevanje vode;

solar electricity ['səʊlə ɪ,lek'trɪsɪti] – *n.* solarna el. energija;

solar energy ['səʊlə 'enədʒi] – *n.* solarna energija, sunčeva energija;

active solar energy – aktivna solarna energija;

active solar energy system – sistem aktivne solarne energije;

solid ['sɒlid] – *n.* čvrsto telo;

solid ['sɒlid] – *adj.* čvrsto, pouzdano, kompletno, u potpunoj formi;

solid biomass – čvrsta biomasa;

solid residue – čvrsti talog;

solid vegetal biomass – čvrsta biljna biomasa;

solid waste – čvrsti otpad;

soot [sut] – *n.* čad, gar;

source [,sɔ:s] – *n.* izvor;

source energy [,sɔ:s 'enədʒi] – izvorna energija, energija koja se dalje pretvara u željene oblike;

spare [speə] – *adj.* rezervni;

spare capacity – rezervni kapacitet;

spare part – rezervni deo;

spark [spa:k] – *n.* varnica, iskra;

spill energy [,spil 'enədʒi] – *n.* višak hidroenergije koji se ne može skladištiti ili sačuvati;

spirit ['spɪrit] – *n.* špiritus, alkohol, duh;

spur [spɜ:] – *v.* podstaknuti, pokrenuti;

stabilize ['steɪbəlaɪz] – **v.** stabilizovati;

stakeholder ['steɪk,həʊldə] – **n.** učesnik, zainteresovana strana;

standard ['stændəd] – **n.** standard;

ISO standards – ISO standardi;

standard reference conditions – standardni referentni uslovi;

stand-by ['stændbaɪ] – **adj.** rezervni, pomoćni, na čekanju, u pripravnosti;

stand-by oil production – kapaciteti za dodatnu proizvodnju nafte u slučaju nepredviđenih potreba;

state-of-the-art ['steɪt əv ði 'a:t] – **adj.** najmoderniji, najsavremeniji;

state-of-the-art technology – najmodernija tehnologija;

static electricity ['stætɪk ɪ,lek'trisiti] – **n.** statički elektricitet;

steam electric plant ['sti:m ɪ'lektrɪk 'pla:nt] – **n.** parna električna centrala;

stock [stɒk] – **n.** zaliha;

oil stocks – zalihe nafte;

stock-limited – ograničenih zaliha;

storage ['stɔ:rɪdʒ] – **n.** čuvanje, skladištenje, uskladištenje, skladište;

manure storage – skladištenje đubriva;

storage tank ['stɔ:rɪdʒ 'tæŋk] – **n.** cisterna, rezervoar, tank (za vodu, naftu, ulje);

store [stɔ:] – **v.** skladištiti;

storm [stɔ:m] – **n.** oluja, nepogoda;

stratified ['strætɪfaɪd] – **adj.** slojevit;

stressed [strest] – **adj.** opterećen, napregnut;

strip mining [strip 'mainɪŋ] – **n.** površinsko iskopavanje rude;

submerge [sab'mɜ:dʒ] – **v.** zaroniti, potopiti;

submit [səb'mɪt] – **v.** podneti (npr. predlog);

submit for review – podneti na proveru, reviziju;

subsequent ['sʌbsɪkwənt] – **adj.** potonji, koji sledi;

subsidiary [səb'sɪdiəri] – **adj.** pomoćni, sporedni;

subsidiary [səb'sɪdiəri] – **n.** filijala, podružnica;

subsidized ['sʌbsɪdaɪzd] – **adj.** subvencionisan;

subsidized raw material production – subvencionisana proizvodnja sirovina;

subsidy ['sʌbsidi] – **n.** subvencija;

substantial [səb'stænʃəl] – **adj.** znatan, zamašan, u znatnoj meri;

substantial investment – značajne investicije;

substitute ['sʌbstitju:t] – **v.** zameniti;

substitute materials – alternativni materijali, materijali koji mogu zameniti upotrebu nekih drugih materijala;

synchronization

subterranean [ˌsʌbterə'neɪn] – **adj.** podzemni;

suburban [sə'bɜ:bən] – **adj.** prigradski;

sulphur (S) [ˈsʌlfə] – **n.** sumpor;

low-sulphur fuels – goriva sa niskim sadržajem sumpora;

sulphuric acid – sumporna kiselina;

sulphurization [sʌfəraɪ'zeɪʃən] – **n.** sumporizacija;

sunlight [ˈsʌnlɪt] – **n.** sunčeva svetlost;

sunrise [ˈsʌnraɪz] – **n.** izlazak sunca;

sunset [ˈsʌnset] – **n.** zalazak sunca;

supplier [sə'plaɪə] – **n.** nabavljač, dobavljač;

supply [sə'plai] – **n.** ponuda na tržištu;

supplies – zalihe;

supply and demand – ponuda i potražnja;

supply chain – lanac snabdevanja;

supply options – opcije, mogućnosti snabdevanja;

supreme [su:pri:m] – **adj.** vrhovni;

supreme body – vrhovno telo;

survey [ˈsɜ:veɪ] – **n.** premer, ispitivanje, istraživanje, anketa;

sustain [sə'steɪn] – **v.** održati, pretrpeti, podržati, izdržati, podneti;

sustain a reduction – izdržati period redukcije;

sustainability [sə,stɪ'nəbɪlɪtɪ] – **n.** održivost, trajnost, stabilnost;

sustainable [sə'steɪnəbəl] – **adj.** živ, trajan, stabilan;

in sustainable manner – naodrživ način;

sustainable development – održivi razvoj;

sustainable management – održivo upravljanje;

sustainable use – održivo korišćenje;

switch [swɪtʃ] – **n.** prekidač, preklopnik;

switch off – isključiti;

switch on – uključiti;

switch-board – razvodna tabla;

synchronization [sɪnkrənaɪ'zeɪʃən] – **n.** sinhronizacija;

T

tackle [tækəl] – **v.** baviti se nečim, baratati, rukovati, uhvatiti se u koštač;

take [teik] – **v.** uzeti, uzimati;

take decision – doneti odluku;

take effect – stupiti na snagu;

take into account – uzeti u obzir, voditi računa;

take into consideration – uzeti u obzir;

take joint action – preduzeti zajedničke aktivnosti;

take part – učestvovati;

take place – održati se (događaj);

take steps – preduzeti mere;

take the lead – preuzeti vođstvo;

taking account of – uzimajući u obzir;

tamper ['tæmpər] – **v.** neovlašćeno dirati, nepropisno rukovoditi;

tamper-proof ['tæmpəpru:f] – **adj.** zaštićen od nepropisnog rukovanja;

tank [tæŋk] – **n.** rezervoar, posuda, tank;

tank car – vozilo–cisterna;

tankage ['tæŋkɪdʒ] – **n.** čuvanje tečnosti u cisternama, tankovima, taksa za skladištenje tečnosti;

pipeline tankage – cevovod za skladištenje nafte;

tanker ['tæŋkə] – **n.** tanker, brod–cisterna;

tap [tæp] – **n.** slavina, čep;

tap [tæp] – **v.** eksploisati, koristiti;

tapped potential – iskorišćeni potencijal;

target ['ta:git] – **n.** cilj;

target value – ciljna vrednost;

tariff ['tærif] – **n.** tarifa;

tax [tæks] – **n.** porez, taksa, naknada;

tax exempt – oslobođen poreza;

tax exemption – izuzeće od plaćanja poreza;

tax incentive – poreska olakšica;

tax relief – oslobođanje od poreza;

taxation [tæk'seɪʃən] – **n.** oporezivanje;

taxing ['tæksɪŋ] – **adj.** zahtevan;

timing

technical feasibility ['tekničkəl ,fi:zi'biliti] – *n.* tehnička izvodljivost;
technology [tek'nɒlədʒi] – *n.* tehnologija;

transfer of technology – transfer tehnologije;

vehicle emission control technology – tehnologija kontrole emisije štetnih gasova iz vozila;

telemetry [te'limitri] – *n.* telemetrija, daljinsko merenje;

temporary means ['tempərəri 'mi:nz] – *n.* privremene mere, sredstva;

test [test] – *n.* ispit, provera, test, probni, ispitni;

test borehole – probna bušotina;

thermal ['θɜ:mlə] – *adj.* termalni, toplotni;

thermal efficiency – toplotna efikasnost;

thermal energy demand – potražnja za toplotnom energijom;

thermal input – unos toplote;

thermal power plant – termoelektrana;

thermal treatment – termička obrada;

thermocontrol [,θɜ:məukən'trəʊl] – *n.* termoregulacija;

thermoelectricity ['θɜ:məlek'trɪsɪti] – *n.* termoelektricitet;

thermoregulation ['θɜ:məregjə'leɪʃən] – *n.* termoregulacija;

thermostable ['θɜ:məsteibəl] – *adj.* termostabilan, otporan na toplotu;

thickness ['θɪknɪs] – *n.* debljina;

thunderbolt ['θʌndəbəʊlt] – *n.* munja;

thunderstorm ['θʌndəstɔ:m] – *n.* oluja s grmljavinom;

tickler ['tɪklə] – *n.* regulator jačine struje;

tide [taɪd] – *n.* plima i oseka;

tidal power – energija plime i oseke;

tidal wave – plimski talas;

time [taɪm] – *n.* vreme;

dead time – izgubljeno vreme;

fault time – vreme ispada;

idle time – vreme rada bez opterećenja;

time consuming – koji dugo traje;

time dependent – zavistan od vremena;

time lag – kašnjenje, vremensko zaostajanje;

time limit – vremensko ograničenje;

time-of-use rates [,taɪm əv 'ju:z 'reɪts] – tarifne razlike zavisno od doba dana;

timetable ['taɪm,terbəl] – *n.* vremenski raspored, vozni red;

timing ['taɪmɪŋ] – *n.* merenje vremena, izbor momenta, sinhronizacija;

tolerance ['tɒlərəns] – *n.* tolerancija;

tolerate ['tɒləreɪt] – *v.* tolerisati, dozvoliti, podnositi;

tool [tu:l] – *n.* sredstvo, alat;

torrent ['tɔ:rənt] – *n.* bujica, jak mlaz;

total ['təʊtl] – *adj.* ukupan, ceo, sav;;

total efficiency – ukupna efikasnost;

total suspended particulates – ukupna količina suspendovanih čestica;

traffic ['træfɪk] – *n.* saobraćaj;

training ['treɪnɪŋ] – *n.* obuka, obučavanje;

transboundary [trænz'bəundəri] – *adj.* prekogranični;

transboundary flux – fluks (nečega) koji prelazi (državnu) granicu;

transboundary impact – prekogranični uticaj;

transboundary natural resources – prirodni resursi koji se prostiru preko državnih granica;

transboundary pollution – prekogranično zagađenje;

transboundary water – prekogranične vode;

transformer [træns'fɔ:mə] – *n.* transformator;

transit ['trænzit] – *n.* tranzit, prelaz, prolaz;

transit country – tranzitna zemlja;

Transit Protocol – Protokol o tranzitu;

transmission [trænz'miʃən] – *n.* prenos, transmisija, prenošenje;

transmitting utility (TRANSCO) – institucija koja obezbeđuje prenos (energije) i održava mrežu;

transnational [trænz'næʃənl] – *adj.* transnacionalni;

transnational project – transnacionalni projekat;

transport ['trænspɔ:t] – *n.* prevoz;

transport fuel – transportno gorivo;

transportation [,trænspo:t'eɪʃən] – *n.* saobraćaj;

transportation facilities – transportna postrojenja;

treatment ['tri:tment] – *n.* tretman, obrada;

trouble ['trʌbl] – *n.* nezgoda, nevolja, kvar;

troubleproof ['trʌblpru:f] – *adj.* zaštićen od kvarova;

troubleshoot ['trʌbəlʃu:t] – *v.* tražiti neispravnost, tražiti grešku;

truck tank car [trʌk tæŋk ka:] – *n.* kamion cisterna;

trunk [trʌŋk] – *n.* dalekovod, spojna linija, gepek, sanduk;

tuning ['tju:nɪŋ] – *n.* podešavanje;

turbine ['tɜ:bɪn] – *n.* turbina;

gas and steam turbine – gasna i parna turbina;

upgrade

turbine generator – turbinski generator;

wind turbine – turbina na vетар;

ultraviolet radiation (UV) [ʌltrə'veiəlit ,reɪdi'etʃən] – *n.*

ultraljubičasto zračenje;

unavailable [,ʌn'veiləbəl] – *adj.* koji nije raspoloživ, koji nije dostupan;

unbalance [ʌn'bæləns] – *n.* neravnoteža;

unbiased [ʌn'baɪəst] – *adj.* nepristrasan, objektivan, fer;

unblock [ʌn'blɒk] – *v.* ukloniti prepreku, deblokirati;

unbundling [ʌn'bændlɪŋ] – *n.* rastavljanje, razdvajanje (npr. usluga);

uncharged [ʌn'tʃɑ:dʒd] – *adj.* nenalektrisan, neopterećen, nenapunjén (akumulator);

unconnected [,ʌnke'nektid] – *adj.* nepovezan;

uncouple [ʌn'kʌpəl] – *v.* razdvojiti;

under consideration – u razmatranju;

environmental considerations – pitanja životne sredine;

give full consideration to – potpuno razmotriti, obratiti punu pažnju;

on no consideration – ni pod kakvim okolnostima;

underestimate [,ʌndər'estimeɪt] – *v.* potceniti;

underground ['ʌndəgraʊnd] – *adj.*, *n.* podzemni, podzemna železnica;

underlaying [,ʌndə'lεɪŋ] – *adj.* koji se nalazi ispod;

undervoltage [,ʌndə'veultɪdʒ] – *n.* podnapon, preniski napon;

unilateral [ju:n'i'lætərəl] – *adj.* jednostran, unilateralan;

uniphase ['ju:nifefəz] – *adj.* monofazan;

unit ['ju:nit] – *n.* jedinica, element, parametar;

unleaded [ʌn'ledid] – *adj.* bezolovni;

unleaded fuel – bezolovno gorivo;

unleaded gasoline – bezolovni benzin;

unload [ʌn'ləud] – *v.* rasteretiti, ukloniti opterećenje;

unmanned [,ʌn'mænd] – *adj.* bez ljudske posade, automatski;

unviable [ʌn'veələbəl] – *adj.* neodrživ, nemoguć;

updating [ʌp'deɪtiŋ] – *n.* poboljšanje, modernizacija;

upgrade [ʌp'greɪd] – *v.* unaprediti, popraviti, poboljšati;

upgraded fuel – gorivo sa poboljšanim sastavom;

upgrading [ʌp'greɪdɪŋ] – *n.* poboljšavanje, usavršavanje;

uranium (U) [ju'reinjəm] – *n.* uranijum;

uranium enrichment – proces obogaćivanja uranijuma;

usage ['ju:sɪdʒ] – *n.* upotreba, korišćenje, primena;

use [ju:s] – *n.* upotreba, korišćenje, primena;

water, energy and resource use – korišćenje vode, energije i drugih resursa;

utility [ju:tiliti] – *n.* važna usluga kao na primer snabdevanje vodom, strujom ili gasom koja je svima obezbeđena i koju svi korisnici plaćaju;

utilization [ju:tɪlɪz'zeɪʃən] – *n.* korišćenje;

utilization of nuclear energy – korišćenje nuklearne energije;

utilize [ju:tɪlaɪz] – *v.* koristiti, upotrebiti;

V

validation [væli'deɪʃən] – *n.* potvrđivanje, legalizacija, provera valjanosti;

valve [vælv] – *n.* ventil;

vapour, vapor ['veɪpər] – *n.* para;

vapour pressure – napon pare;

vapour recovery – ponovno korišćenje pare, para koja se vraća u proces;

vegetable oil ['vedʒtəbəl 'ɔil] – *n.* biljno ulje;

vehicle ['vi:ɪkəl] – *n.* vozilo, prevozno sredstvo, sredstvo;

motor vehicle – motorno vozilo;

vehicle emission – emisija štetnih gasova iz vozila;

vehicle emission control – kontrola emisije štetnih gasova iz vozila;

vendor ['vendə] – *n.* prodavac, isporučilac;

ventilation [ventɪ'leɪʃən] – *n.* ventilacija, provetrvanje;

ventilation of rooms – provetrvanje prostorija;

verification [,verifi'keɪʃən] – *n.* proveravanje, dokazivanje;

viability [,vaiə'biliti] – *n.* sposobnost za život, održivost;

economic viability – ekonomska održivost;

viable [vaiəbəl] – *adj.* moguć, ostvariv, koji se može održati u životu;

viable alternative – realna, smisalna alternativa, razuman izbor;

territorial waters

view [vju:] – *n.* pogled, izgled, gledište, stanovište, shvatanje;

with view to – s ciljem, s namerom da, imajući u vidu, računajući na;

violation [,vɪə'lərɪʃən] – *n.* narušavanje, prekršaj;

violent ['vɪələnt] – *adj.* žestok, nagao, nasilan;

volatile ['vɒlətərl] – *adj.* isparljiv, pretvorljiv u paru, promenljiv, nestalan, zapaljiv;

volatile organic compounds (VOC) – isparljiva organska jedinjenja;

volatility [,vɒlə'trɪləti] – *n.* isparljivost, eksplozivnost, nestalnost;

Volt (V) [vɔːlt] – *n.* volt, SI jedinica za merenje električnog napona;

voltage ['vɔːltɪdʒ] – *n.* napon, voltaža;

voltage element – naponski element;

voltage sag – pad napona;

voltaic [vɔːl'taik] – *adj.* naponski;

volt-ampere [vɔːlt'æmpər] – *n.* voltamper;

vulnerability [,vʌlnərə'biliti] – *n.* ranjivost, osetljivost, krhkost;

W

waste [weɪst] – *n.* otpad;

hazardous waste – opasni otpad;

industrial waste – industrijski otpad;

radioactive waste – radioaktivni otpad;

separated household waste – razvrstan kućni otpad;

waste disposal – odlaganje otpada;

waste heat – suvušna (otpadna) toplota;

waste management – upravljanje otpadom;

waste recovery – ponovna upotreba otpada nakon reciklaže;

waste residue – otpadni talog;

waste-rock – jalovina;

waste [weɪst] – *v.* trošiti, traći;

waste derived fuel – gorivo proizvedeno iz otpada;

water ['wɔː:tə] – *n.* voda;

drinking water – voda za piće;

tap water – voda iz vodovoda;

territorial waters – teritorijalne vode;

water body

water body – vodno telo, kompaktna raspoloživa količina vode u prirodi;

water divide – vododelnica;

water management – upravljanje vodama, vodoprivreda;

water quality – kvalitet vode;

water turbine – vodena turbina;

water-bearing [wɔ:tə 'beərɪŋ] – **adj.** vodonosni;

water-collecting [wɔ:tə kə'lektɪŋ] – **adj.** kaptažni;

water-cooled [wɔ:tə 'ku:ld] – **adj.** koji se hlađi vodom;

water-drainage [wɔ:tə 'dreɪnɪdʒ] – **n.** isušivanje zemljišta;

water-gate [wɔ:tə 'geɪt] – **n.** brana, ustava;

waterless ['wɔ:tələs] – **adj.** bezvodni;

watermeter [wɔ:ti'mi:tə] – **n.** vodomjer;

waterpower [wɔ:tə'paʊə] – **n.** vodena snaga;

watershed ['wɔ:təʃed] – **n.** sliv, vododelnica;

water-supply [wɔ:tə'sə:ppli] – **n.** snabdevanje vodom;

watertight ['wɔ:tə,tart] – **adj.** nepropustan za vodu;

Watt (W) [wɒt] – **n.** vat, merna jedinica za snagu;

gigawatt (GW) – gigavat, milijardu vati;

kilowatt (kW) – kilovat, 1000 vati;

megawatt (MW) – megavat, milion vati;

wave [weɪv] – **n.** talas;

wave and tidal energy – energija plime, oseke i talasa;

wave power – energija talasa;

welfare ['welfeə] – **n.** dobrobit, blagostanje, socijalna pomoć;

well-being [,wel 'bi:iŋ] – **n.** dobrobit, dobro;

human well-being – dobrobit čoveka, čovečanstva;

wet [wet] – **adj.** mokar, vlažan;

wholesale ['həʊlseɪl] – **n.** veleprodaja;

wholesale competition – veleprodajna konkurenca;

wholesale power market – tržiste veleprodaje el. energije;

widen ['waɪdn] – **v.** proširiti, povećati;

widen the market – proširiti tržiste;

wind [wɪnd] – **n.** vetar;

wind energy – energija vetra;

wind powered electricity generation – proizvodnja el. energije uz pomoć vetra;

wind farm ['wɪnd fa:m] – **n.** skup elektrana na vetar;

wind turbine ['wɪnd 'tɜ:bain] – **n.** vazdušne turbina;

winter peak ['wɪntə pi:k] – **n.** zimski maksimum (potrošnje);

zero emission

wire [waɪə] – *n.* žica, provodnik;

live wire – vod pod naponom, faza;

open wire line – slobodni vod;

wire line – električni vod;

wood [wʊd] – *n.* drvo, drvna masa, šuma;

wood residues – ostatak od prerade drveta;

woody biomass ['wuði 'baɪəmæs] – drvenasta biomasa;

Y

yield [ji:ld] – *n.* dobit;

yield [ji:ld] – *v.* doneti, dati, ostvariti (prihod), prinos, izdašnost (izvora), predati se, odustati, dati nekome prvenstvo;

Z

zero ['zɪərəʊ] – num. broj nula;

zero emission – nulta emisija, osobina određenog procesa da nema ispuštanja štetnih materija (najčešće toksičnih gasova i gasova staklene bašte);

AFV – alternative fuel vehicle – motorno vozilo koje za pogon ne koristi gorivo na bazi naftinih derivata

BAT – best available technique – najbolja raspoloživa tehnika

BATNEEC – best available techniques not entailing excessive costs
– najbolje raspoložive tehnike koje ne zahtevaju prekomerne troškove

BSEC – Black See Economic Cooperation – Crnomorska ekomska saradnja

CE – Council of Europe – Savet Evrope

CERN – Conseil European pour la Recherche Nucleaire (European Organization for Nuclear Research) – Evropski savet za nuklearna istraživanja

CP – cleaner production – čistija proizvodnja

CSCE – Conference on Security and Co-operation in Europe – Konferencija o evropskoj bezbednosti i saradnji

CSD – Commission on sustainable development – Komisija za održivi razvoj

EBRD – European Bank for Reconstruction and Development – Evropska banaka za obnovu i razvoj

ECE v. UNECE

EEA – European Environment Agency – Evropska agencija za životnu sredinu

EIA – Environmental Impact Assessment – procena uticaja na životnu sredinu

EIA Convention – Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Conext (Espoo, 1991) – Konvencija o proceni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu

EIB – European Investment Bank – Evropska investiciona banka

EIs – economic instruments – ekonomski instrumenti

EMAS – eco-management and audit scheme – sistem Evropske unije za eko-menadžment i proveru

EMEP Protocol – Protocol to the LRTRAP Conventon on long-term financing of the cooperative programme for monitoring and evaluation of the long-range transmission of air pollutants in Europe (Geneva, 1984) – Protokol uz LRTRAP konvenciju o prekograničnom zagađivanju vazduha na velike udaljenosti

skraćenice

EU – European Union – Evropska unija

EV – electric vehicle – električno vozilo

FAO – Food and Agriculture Organization – Organizacija za ishranu i poljoprivredu

GATT – General Agreement on Tariffs and Trade – Opšti sporazum o trgovini i tarifama

GEF – Global Environmental Facility – Globalni mehanizam za finansijsku podršku u oblasti životne sredine

GHGs – greenhouse gases – gasovi staklene baštne

Habitat – vidi UNCHS

IAEA – International Atomic Energy Agency – Međunarodna agencija za atomsku energiju

IAE – International Atomic Energy – Međunarodna agencija za atomsku energiju

IBRD – International Bank for Reconstruction and Development – Međunarodna banka za obnovu i razvoj

ICAO – International Civil Aviation Organization – Međunarodna organizacija za civilno vazduhoplovstvo

ICC – International Chamber of Commerce – Međunarodna trgovinska komora

ICJ – International Court of Justice – Međunarodni sud pravde

IEA – International Energy Agency – Međunarodna agencija za energiju

IFC – International Finance Corporation – Međunarodna finansijska korporacija

IFCS – Intergovernmental Forum on Chemical Safety – Međuvladin panel o hemijskoj bezbednosti

IFI – International financial institutions – međunarodne finansijske institucije

IGO – intergovernmental organization – međuvladina organizacija

IHO – International Hydrographic Organization – Međunarodna hidrografska organizacija

ILA – International Law Association – Udruženje za međunarodno pravo

ILC – International Law Commission – Komisija za međunarodno pravo

ILO – International Labour Organization – Međunarodna organizacija rada

skraćenice

- IMF** – International Monetary Fund – Međunarodni monetarni fond
- IMO** – International Maritime Organization – Međunarodna pomorska organizacija
- IPP** – Integrated Product Policy – integralna politika proizvodnje
- IPCC** – Intergovernmental Panel on Climate Change – Međuvladin panel o klimatskim promenama
- IPPC** – Integrated Pollution Prevention and Control – integralno sprečavanje i kontrola zagađenja
- ISO** – International Organization for Standardization – Međunarodna organizacija za standardizaciju
- IUCN** – The World Conservation Union – Međunarodna unija za očuvanje prirode
- JI** – joint implementation – zajedničko sprovođenje
- LRTRAP** Convention – Convention on Long-range Transboundary Air Pollution (Geneva, 1979) – Konvencija o prekograničnom zagađivanju vazduha na velikim udaljenostima
- MEAs** – Multilateral Environmental Agreements – multilateralni sporazumi u oblasti životne sredine
- NATO** – North Atlantic Treaty Organization – Organizacija za severnoatlansku saradnju
- NEAP** – National Environmental Action Plan – Nacionalni akcioni plan u oblasti životne sredine
- NEHAP** – National Environmental and Health Action Plan – Nacionalni akcioni plan u oblasti životne sredine i zdravstva
- NGO** – non-governmental organization – nevladina organizacija
- OAPEC** – Arab Petroleum Exporting Countries – Orgaizacija arapskih zemalja izvoznica nafte
- ODS** – ozon depletion substances – supstance koje oštećuju ozonski omotač
- OECD** – Organization for Economic Co-operation and Development – Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj
- OPEC** – Organization of Petroleum Exporting Countries – Organizacija zemalja izvoznica nafte.
- OSCE** – Organization for Security and Co-operation in Europe – Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju
- RA/RM** – risk assessment / risk management – procena rizika / upravljanje rizikom
- REC** – Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe – Regionalni centar za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu

skraćenice

REReP – Regional Environmental Reconstruction Programme – Program obnove životne sredine Jugoistočne Evrope

SEA – Strategic Environmental Assessment – strateška procena uticaja na životnu sredinu

SEA Protocol – Protocol on strategic environmental assessment to the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context (Kiev, 2003) – Protokol o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu uz Konvenciju o proceni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu

SECI – Southeast European Cooperative Initiative – Inicijativa saradnji u Jugoistočnoj Evropi

UN – United Nations – Ujedinjene nacije

UNCHS – United Nations Center for Human Settlements – Centar UN za ljudska naselja

UNCLOS – United Nations Convention on the Law of the Sea – Konvencija UN o pravu mora

UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – Organizacija UN za obrazovanje, nauku i kulturu

UNGA – United Nations General Assembly – Generalna skupština Ujedinjenih nacija

UNIDO – United Nations Industrial Development Organization – Organizacija UN za industrijski razvoj

UNSC – United Nations Security Council – Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija

UNECOSOC – United Nations Economic and Social Council – Ekonomski i socijalni savet Ujedinjenih nacija

UNCED – United Nations Conference on Environment and Development – Konferencija UN o životnoj sredini i razvoju (Rio de Janeiro, 1992)

UNCTAD – United Nations Conference on Trade and Development – Konferencija UN o trgovini i razvoju

UNDP – United Nations Development Programme – Program UN za razvoj

UNECE – United Nations Economic Commission for Europe – Ekonomski komisija Ujedinjenih nacija za Evropu

UNEP – United Nations Environment Programme – Program Ujedinjenih nacija za životnu sredinu

UNFCCC – United Nations Framework Convention on Climate Change (New York, 1992) – Okvirna konvencija Ujedinjenih nacija o klimatskim promenama

skraćenice

UNIDO – United Nations Industrial Development Organization – Organizacija UN za industrijski razvoj

VA – voluntary agreements – dobrovoljni sporazumi

WB – World bank – svetska banka

WBCSD – World Business Council for Sustainable Development – Svetski poslovni savet za održivi razvoj

WHO – World Health Organization – Svetska zdravstvena organizacija

WIPO – World Intellectual Property Organization – Međunarodna organizacija za intelektualnu svojinu

WMO – World Meteorological Organization – Svetska meteorološka organizacija

WTO – World Trade Organization – Svetska trgovinska organizacija

WWF – World Wide Fund for Nature – Svetski fond za prirodu

lista dokumenata

Lista dokumenta iz oblasti energetike i zaštite životne sredine koji su u neposrednoj vezi sa energetikom i koji čine osnovu reči prevedenih u ovom rečniku:

Aarhus Convention – Konvencija o dostupnosti informacija, učešću javnosti i dostupnosti pravosuđa u pitanjima koja se tiču životne sredine, Arhus, 1998.

Energy Community South East Europe Treaty (or ECSEE) - Ugovor o energetskoj zajednici jugoistocne Evrope.

Energy Charter Treaty – Ugovor o energetskoj povelji.

Basel Convention – Bazelska konvencija – Konvencija o kontroli prekograničnog kretanja opasnog otpada i njegovom odlaganju, Bazel, 1989.

Biodiversity Convention – Konvencija o biološkoj raznovrsnosti, Rio de Zaneiro, 1992.

Climate Change Convention – Okvirna Konvencija Ujedinjenih Nacija o promeni klime, Njujork, 1992.

Kyoto Protocol – Kjoto protokol.

CLRTAP – Konvencija o prekograničnom zagađivanju vazduha na velikim udaljenostima, Ženeva, 1979

Danube Protection Convention – Konvencija o saradnji za zaštitu i održivo korišćenje reke Dunav, Sofija, 1994.

EMEP – Protokol uz Konvenciju o prekograničnom zagađivanju vazduha na velikim udaljenostima o dugoročnom finansiranju programa saradnje za praćenje i procenu prekograničnog prenosa zagađujućih materija u vazduhu na velike daljine u Evropi

Espoo Convention – Konvencija o proceni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu, Espo, 1991.

lista dokumenata

Helsinki Water Convention – Konvencija o zaštiti i korišćenju prekograničnih vodotokova i međunarodnih jezera, Helsinki 1992.

Industrial Accidents Convention – Konvencija o prekograničnim efektima industrijskih akcidenata, Helsiniki 1992.

Montreal Protocol – Montrealski protokol o supstancama koje oštećuju ozonski omotač, 1987.

Ozone Convention – Bečka konvencija o zaštiti ozonskog omotača, Beč, 1985

literatura

1. Filipović, Rudolf: **Englesko-hrvatski ili srpski rječnik**, Školska knjiga i Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1989.
2. Drvodelić, Milan: **Hrvatsko ili srpsko-engleski rječnik**, Školska knjiga i Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1989.
3. Nikolovski – Katin, Slave: **Anglisko-makedonski limnološki leksikon**, Hidrobiološki zavod – Ohrid, 1986.
4. **Longman Dictionary of Contemporary English**, Pearson Education Ltd., 2003
5. **Longman Interactive English Dictionary**, Pearson Education Ltd., 2000
6. **Webster's New World Dictionary**, Third College Edition, Simon & Schuster Inc., New York, New York, 1988
7. **Macmillan English Dictionary**, Macmillan Publishers Limited, 2002
8. **Englesko-srpski rečnik terminologije iz oblasti životne sredine**, EKO DIMEC d.o.o. Valjevo, 2004

linkovi

<http://www.energy.ca.gov/glossary/glossary.html>
<http://www.eia.doe.gov/glossary/>
<http://matse1.mse.uiuc.edu/energy/glos.html>
<http://www.nesea.org/education/gscleanenergy/glossary.htm>
http://www.dti.gov.uk/energy/energy-glossary/page24579_print.html

beleške

beleške

beleške

beleške

beleške

beleške

beleške

beleške

beleške

beleške